

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVII. évfolyam

Szubotica, 1926 EDD október 26.

296. szám

M megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon: Kiadóhivatal 8—58 Szerkesztőség 5—10, 8—52

Előfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség: Zmaj Jovin trg 3. szám (Minerva-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Zmaj Jovin trg 3. (Minerva palota)

KÖZBESZÓLÁS

A radikális párt ősz vezére, hazatérve üdüléséből, olyan magatartást tanúsított, amely stilszerűen illeszkedik bele az államférfiúi nagyságról a történelem számára már kialakult monumentális jellemképbe. Harcias hívei azt várták tőle, hogy a helyzetet felborítsa, de ő leintette az elégedetlenkedőket és a radikális párt feladatául a megegyezés eszméjének további kultuszát tűzte ki. Miután kijelentette, hogy ő már csak tanácsokkal fogja szolgálni hazáját, első tanácsa az volt, hogy a szerb-horvát megegyezés politikáját minden radikálisnak támogatnia kell és ezzel kihuzta a szálkát a kormánykoalíció testéből. Most még csak a szlovének kormánybalépése van hátra és akkor a szerbek, horvátok és szlovének többségéből létrejött kormány hozzáfoghat az alkotó munkához. Sok pártpolitikai reménykedés omlik össze ilyen módon, de a közvélemény megnyugvással veszi tudomásul, hogy a megegyezés alapján megszilárdulásával új korszak kapunyitása ígérkezik. Eddig a megegyező felek azzal voltak elfoglalva, hogy a megegyezés szükségességét hangsúlyozzák a tények ellenére, amelyek a megegyezést improduktivitásra kárhoztatták. Most el kell végre következnie annak az időnek, amikor a megegyezés nem üres szavakban, hanem kormányzati cselekedetekben jut kifejezésre.

*

A gazdasági élet úgy várja ezeket a kormányzati cselekedeteket, mint megváltó esőt a hosszú szárazság alatt kiszikkadt szántóföld. Az ország népei már rég megegyeznek abban, hogy a gazdasági válság leküzdése olyan közös érdek, amelyet nem szabad játékszerűen odadobni a politikai harcok hullámverésének. A júliusi megegyezés azért kellett általános föllélekzést, mert bizni lehetett abban, hogy a közjogi viszályokra és államvédelmi rendszabályokra fordított energiák felszabadulásával gyorsabb tempót fog venni a szanálás folyamata. Egyelőre azonban csak annyi történt, hogy nagy erőfeszítéssel, a kormányváltások egész során keresztül sikerült fenntartani a megegyezést, amelyet hol az egyik, hol a másik kormányzópart részéről fenyegetett veszély. Ebből a meddő körforgásból mintha most törne ki a megegyezés gondolata. Az Uzunovics-kormányra az a misszió hárul, hogy a gazdasági rekonstrukció művének végrehajtásával vagy legalább érdemleges megindításával a szerbek, horvátok és szlovének megegyezésének gyakorlati értékét demonstrálja.

*

Krajacs kereskedelmi miniszter az ellenzékekkel folytatott parlamenti polémiájában önértzetesen hivatkozott arra, hogy a kormánynak van bátorsága népszerűtlen intézkedéseket is tenni a gazdasági válság megoldása érdekében. Ilyen nem tetszetős lépés volt többek között a tisztviselői fizetések leszállítása is. Tudni kell azonban, hogy a tisztviselők szegényes dotációjának néhány százalékát az árvíz mosta el, az árvíz pedig a védelmi teendőket éveken át elhanyagoló politika bocsátotta rá az ország termőföldjeinek egy tekintélyes hányadára. Azzal, hogy a

tisztviselők megélhetési viszonyait szűkebbre szabták és a költségvetési kiadások redukcióját fokozott mértékben folytatták, csak a már megessett árvíz károk pótlására teremtettek némi fedezetet, de nem történt még prevenció a tavasszal beállható katasztrófa megelőzésére. A vajdasági ármentesítő társulatok kilenc és fél millió segélyt vártak és ahelyett kaptak kilenc és fél millió törlesztést az ármentesítési illetékek számlájá-

ra. A töltések megfoltozására talán elég lesz ez az összeg, de az árvízvédelmi hálózat gyökeres megjavítására nem. Marad-e vajon jövőre redukálni való kiadás, ha a baj megismétlődik? A lakástörvény érvényét évről-évre hosszabbítják anélkül, hogy láthatók volnának a nyomai annak a tervszerű építkezési politikának, amely ezt a szükségtörvényt tárgyalanná tehetné. A kereskedelem, ipar és mezőgazdaság fejlesztése,

a termelés ellanyhult ritmusának felrészítése rengeteg problémát ró a kormányzatra és ezekkel szemben még csak a kiadások lefaragásának stádiumáig jutottunk el. Ki kellene terjeszteni a redukciót a politizálásra is, meg kellene kötni a munka treuga dei-jét, hogy a szakértelem zavartalanul dolgozhassék az ország gazdasági felvilágosztatásán, ami a legszebb diadala volna a megegyezés politikájának.

Merényletet kíséreltek meg a perzsa sah ellen

Négy tiszt meghalt, az uralkodó sértetlen maradt

Londonból jelentik: Teheráni jelentés szerint szombaton délelőtt merényletet kíséreltek meg a perzsa sah ellen. A sah Északperzsiába utazott és

autója elé aknát helyeztek az

országuton.

Az uralkodó autója előtt egy másik autó haladt, amelyben a kísérethez tartozó tisztok ültek. Ez az autó haladt át az aknán, amely abban a pillanatban felrobbant és az

autót szilánkokra zúzta, a benne ülő négy tisztet megölte.

A sah autójának sofförje a szerencsétlenség látára még idejében fékezett és így az uralkodónak nem történt semmi baja.

Uzunovics meglátogatta Pasicsot

A miniszterelnök egy óra hosszat tanácskozott a radikális-párt vezérével — Pérics pénzügyminiszter nincs megelégedve a költségvetési kiadások redukciójának mértékével

Uzunovics nyilatkozata a szlovének kormánybalépéséről

Beogradból jelentik: A kormány helyzete napról-napra szilárdabbnak látszik és ma már általános a vélemény, hogy

Uzunovicsnak legalább is tavaszig nem lesznek nagyobb nehézségei.

Ennek a stabilitásnak jegyében kezdődik meg a parlament új ülészaka, ámbar a kormány számára zökkenőt jelent az, hogy

nincs elég számú törvényjavaslat készen, amivel a parlamentet foglalkoztatni lehetne.

A parlament keddi ülésén csak a katonatisztek köllözködési illetményeinek felemeléséről szóló törvényjavaslat szerepel.

Uzunovics Nikola miniszterelnök már teljesen felgyógyult, úgyhogy hétfőn már minisztertanácsi ülést is lehetett tartani. A hétfői nap legkiemelkedőbb politikai eseménye az, hogy

Uzunovics Nikola este félhatkor meglátogatta Pasics Nikolt és egy óra hosszat tartózkodott a pártvezérnél.

Eddig sokat kommentáltak, hogy Uzunovics még nem kereste fel Pasicsot, ezek a kommentárok a mai látogatással természetesen el-esnek. A látogatás ténye arra mutat, hogy

magában a radikális pártban is konszolidálódtak már a viszonyok.

Ami a szlovén néppártnak kormánybalépését illeti, Uzunovics egy újságíró előtt különösnek mondta Korosecnek a Pravdában megjelent

nyilatkozatát, amely szerint a szlovén néppárt nem nyújt be kérvényt a kormánybalépés iránt, hanem be várja, amíg a kormány részéről ajánlatot kap. Uzunovics ezzel szemben rámutat arra, hogy a két kormányzópart részéről már megtörtént az ajánlat egy Radics, mint Szrszics tárgyaltak Koroseccel, tehát semmikép sem a kormányon mulik ennek a kérdésnek elintézése.

Korosec egyébként erősen cáfolja azt, hogy ő a neki tulajdonított nyilatkozatot megtette. Így valószínű, hogy a szlovén néppárt kormánybalépése most már hamarosan megtörténik.

Tizenegy milliárd lesz a jövő évi költségvetés

Hétfőn délelőtt tíztől egyig minisztertanács volt, melyen az új költségvetésről tárgyaltak. Pérics Ninkó dr. pénzügyminiszter a következőket mondta az újságíróknak:

— Az új költségvetésről tárgyaltunk és csökkentettük az egyes minisztériumok költségvetését, azonban kijelenthetem, hogy

a redukció eddigi mértékével nem vagyok megelégedve.

Vasárnapig dolgozni fogok az egyes minisztériumok költségvetésén, azután meghívom önököt és be fogok számolni az elért eredményekről.

A kormány egy másik tagja elmondotta az újságíróknak, hogy az új költségvetés végösszegének megállapításáról és a redukció minél alaposabb keresztülvételéről folynak a tárgyalások. Pérics pénzügyminiszter a mai minisztertanácson hangsúlyozta, hogy

ez a költségvetési év nagy deficittel zárul, mert a közlekedésügyi, erdő- és bányászati minisztérium nem valósította meg az előirányzott bevételeket.

Ennélfogva a legszigorubban végre kell hajtani legalább is azt a tiz százalékos költségvetési redukciót, amit a kormány már régebben elhatározott. Azonban ennél is vannak nehézségek. A közoktatásügyi tárca költségvetéséből például bajos törölni, miután abba, csak a nélkülözhetetlen kiadások vannak fölvéve. Már a közlekedésügyi- és az építésügyi minisztérium költségvetésében könnyebb a redukciót végrehajtani, mert ezekben beruházási kiadások is szerepelnek és így, ha a beruházásokat nem hajtják végre, a megtakarítás el van érve.

— Ami a jövőévi költségvetést illeti, a pénzügyminiszter megállapította, hogy egyenes és közvetett adókból, illetékekből és a közlekedésből tizenegy milliárd bevétel várható, ezt az összeget kell tehát a valódi szükségleteknek megfelelően szétosztani az egyes tárcák között — fejezte be nyilatkozatát a miniszter.

A miniszterelnök nyilatkozata a szlovén néppárt kormánybalépéséről

A minisztertanácsi ülés után Uzunovics Nikola miniszterelnök rövid beszélgetést folytatott az újságírókkal. A miniszterelnök arra a kérdésre, hogy mi lesz a parlament legközelebbi munkaprogramja, kijelentette, hogy azt rövidesen megállapít-

ák és azután közölni fogja a sajtóval.

— Mikor kerülnek tárgyalásra a konvenciók? — kérdezték az újságírók.

— Remélem, legközelebb — hangzott a miniszterelnök válasza.

Az újságírók ezután érdeklődtek, hogy áll a szlovén néppárt kormánybalépésének ügye, mire a miniszterelnök így szólt:

— Ebben az ügyben már megmondottam, amit mondanom kellett.

Az újságírók utaltak Korosec nyilatkozatára, mely szerint ő Uzunovic meghívását várja és mással nem hajlandó tárgyalni.

— Ez más — mondotta Uzunovic. — Önök azonban tudják, hogy én senkit sem utasítok el, aki tárgyalni akar velem.

Ha én volnék ellenzően és tisztában volnék a kormánybalépésem feltételeivel, amelyeket megvalósíthatóknak tartok, akkor én belépnék a kormányba.

Végül a miniszterelnök az újságírók érdeklődésére kijelentette, hogy már teljesen felgyógyult.

Az ellenzéki vezérek konferenciája

A szűkebb ellenzéki blokk vezérei hétfőn délelőtt a parlament épületében konferenciát tartottak, amelyen a politikai helyzetet és a parlament munkaprogramját vitatták meg. Elhatározták, hogy megújítják mindazon régebbi interpellációkat, amelyek a múlt ülészakban válasz nélkül maradtak. A pártvezérek beszámoltak egymásnak azokról a jelentésekről, melyeket választókintézetek hozták. A jelentések nagy része panaszkol, hogy egyes hatósági személyek az ellenzék híveivel szemben ellenséges magatartást tanúsítanak. A földmives párt például arról értesült, hogy Jevgyevics Milán lelékszt, a párt tagját a Szandzsákban letartóztatták. Ugyancsak letartóztatták Bitoljában Boriszavljicset, az ottani demokráta párt elnökét.

Az ankébizottság ülése

Az ankébizottság hétfőn délutáni ülésén Zserjav Gregor Pribicsevics párti képviselőt hallgatták ki a benzinpanama ügyében. Zserjav, aki 1922-ben szociálpolitikai miniszter volt, kifejtette, hogy miért nem rendelte el a három millió frankos csekk kifizetését a Jadranszka Banknál, hanem azt letétbe helyezte a Bank és a Rajkovic közti per befejezéséig. Előadta még Zserjav, hogy akkoriban súlyos beteg volt és azért nem tudott kellő figyelmet fordítani a minisztérium ügyeire.

Az ankébizottság ezután szűkebb bizottságot küldött ki, amely az államvasutak vezérigazgatóságánál meg fogja vizsgálni, hogyan került a sor az adamstali gyár számláinak jóváhagyására és kifizetésére. Ha Pasics Rada írásbeli vallomása kedd reggelig megérkezik, akkor az ankébizottság keddi ülésén ismét az adamstali gyár ügyeit fogják tárgyalni.

Dragics-Selmics és társainak Korosec ellen benyújtott interpellációja került ezután sorra. Az interpelláció különböző cikkeknél Amerikában való beszerzését teszi szóvá. Érdekes, hogy a interpellációt éppen akkor vették elő, amikor küszöbön áll Korosec kormánybalépése. Az interpellációt, valamint a földmives pártnak a vízügyek vezérigazgatósága ügyében benyújtott interpellációját felolvasták és ezzel az ülés véget ért.

Vilmos excsászár német területen udvari vadászatot tart

Az excsászár helyettesített fogja magát a vadászaton

Berlinből jelentik: Óriási feltűnést kelt a *Welt am Abend* című baloldali radikális lapnak egyik legutóbbi cikke, amelyben a következő »legfelsőbb kéziratot« közli:

Ezennel kinevezem Adermann udvari titkár urat Frigyes Vilmos porosz herceg szolgálatában szerzett érdemei elismeréséül hercegi udvari tanácsossá.

Doorn, 1926 augusztus 18.

II. Vilmos I. R.

Ezzel kapcsolatban érdekes a *Montag Mittag* hétfői számának az a hirt, amely szerint

a legutóbbi időben körülbelül ötvenen kaptak udvari meghívót a volt német császártól,

dipomaták, magasrangú katonatisztek, a holland királynő hercegi férje és más előkelőségek.

A meghívó november első hetére szól a német területen fekvő Rominton környékén tartandó udvari vadászatokra.

Abba a Romintonba hívja meg az excsászár az előkelőségeket, amit a Hohenzollern-ház és a porosz kormány között létrejött megegyezés juttatott a volt német császárnak.

Ugy tudják, hogy Vilmos excsászár nem lesz jelen a vadászaton, de helyettesíteti magát, azonban nem bizonyos, hogy a volt trónörökös fogja-e apját, mint házigazdát helyettesíteni.

Rólunk és nélkülünk

Joguk van a katolikus hívőknek beleszólni az egyháziügyek intézésébe

Dr. Várady Imre nyilatkozata a bánáti érsekség és a hívők közti harcban

Becskeréről jelentik: A *Bácsme gyei Napló* munkatársa felkereste dr. Várady Imrét, a becskeréki katolikus egyháztanács volt elnökét és megkérdezte tőle, hogy mennyiben felelnek meg a valóságnak azok a feltevések, amelyek Rodics Rafael becskeréki apostoli adminisztrátor legutóbbi nyilatkozatában láttak napvilágot. Várady Imre dr. a következőket mondotta:

— Olvastam az érsek ur nyilatkozatát és abból a nyilatkozatból látom eddigi eljárásom teljes indokoltóságát.

Rodics érsek ur nyilatkozata legfényesebb bizonyítéka annak, hogy az állásfoglalásra a világi hívőknek valóban égető szükségük volt.

Mert lehetetlen csak elképzelni is, hogy a mai korban olyan felfogás lehetne jogosult, melynek az érsek ur adott kifejezést e gondolattal: »Csak nem hiszi Várady ur, hogy Bánát 220.000 hívője beleszólhat az egyház ügyeinek intézésébe?« Igenis úgy vélem, aminthogy erős az a meggyőződés, hogy a bánáti 220.000 hívőnek is az a véleménye, hogy a jelenlegi helyzetben az anyagi áldozatok mellett, melyeket az egyház érdekében hoznak, beleszólásuk van a hitközségi ügyekbe. Szükségesnek tartom mégis megjegyezni, hogy

sem én, sem senki, aki velem küzd, soha egy pillanatig sem arrogáltak magunknak azt a jogot, hogy az egyház speciális lelki ügyeibe beleszóljunk. Mi csak a hitközségi önkormányzatot vélijük fentartandónak, legalább is olyan hatáskörrel, mint aminővel elődeink több mint félszázad óta vitatlanul rendelkeztek.

Ezeket a hitközségi évtizedes önkormányzati jogokat óhajtották az egyházi főhatóság tőlünk elkobozni és ezen kísérlet ellen foglaltunk mi állást.

— De van az érsek ur nyilatkozatában még egy jellegzetes kijelentés, amely ugyancsak engem igazol. Maga az érsek ur jelenti ki nyilatkozatában, hogy *huzamosabb ideig távol lévén székhelyétől, nem ismerheti pontosan a dolgok fejlődését.* Ez is csaknem szóról-szóra való igazolása annak az álláspontomnak, melyet az érsek urhoz intézett levelemben magam is jeleztem. Ha az érsek ur maga is érzi azt, hogy a dolgok fejlődésével nincs tisztában, úgy

meggyőződésünk szerint bizonyára az lett volna a kötelessége, hogy alkalmat adjon arra, hogy a távolléte alatt történekről, tárgyilagosan és alaposan informálódjék.

Ez esetben tisztán látná a helyzetet. Csakhogy éppen ez az, ami egyeseknek nem konvenálhatott: a tisztánlátás. Az ő érdekük úgy kívánta, hogy ezt lehető-

leg megakadályozzák; ezért történt, hogy az érseket híveitől teljesen elzárták, így történhetett meg, hogy a »dolgok fejlődését« egyáltalában nem ismerő érsek ur ismert, igaztalan, bántó és a lelkek békéjét alapjában felforgató intézkedésekre ragadtatta magát.

— Azt állítja nyilatkozatában az érsek ur, hogy bizonyítékai vannak arra, hogy én szabadkőműves vagyok. *Sajnálom, de az érsek ur kijelentését a leghatározottabban kétségbe kell vonnom.* Nincsenek és nem is lehetnek ilyen bizonyítékai, mert

több mint tizenkét évvel ezelőtt megszüntem e testület tagja lenni.

Azt pedig, hogy valamikor a kőművesség kötelékébe tartoztam, nemcsak soha nem titkoltam, de e tényről hitközségi elnökök történt megválasztásom előtt, úgy Kovács István prelátnak, mint az engem annak idején megválasztó összes katolikus hívőknek pozitív tudomásuk volt, mert mindezeknek én magam mondtam el. *A hívők tehát ennek tudatában tisztelték meg engem akkoriban bizalmukkal és választottak meg hitközségi elnöké.* De tovább megyek: Kovács prelátnak ur hivatalos iratban közölte ezt felettes püspöki hatóságával is, hogy a püspöki hatóság is tudott erről és mégis ennek tudatában történt az a szembeeszköző tény, hogy Pellegrinetti pápai nunciust ur az összes bánáti esperes urak társaságában vendégül tisztelt meg engem; köztük volt nagyon természetesen a néhai szabadkőműves multamról tudó Kovács prelátnak ur is.

Tetéződött ez az egyháztársadalmi megtiszteltetés a nunciust urnak azon cselekedetével, hogy bucszásakor pápai kitüntetést nyújtott át nekem.

De egy beszélgetés folyamán magának Rodics érsek urnak is tudomására juttattam, hogy valamikor a kőművesség kötelékébe tartoztam. Tehát nemcsak a prelátnak, hanem a hívők, hanem maga az érsek ur is közvetlenül tudott erről. *Nagyon csodálatos, hogy ilyen előzmények után, úgy igyekeznek a kérdést feltüntetni, mintha, isten tudja, hogy milyen titokról rántották volna le a leplet.*

— Fájdalommal kell megállapítanom, hogy nem tekinthetem jóhiszeműnek azt a beállítását sem, amellyel az érsek ur a történekről való felelősségben engem is részletni óhajtott, hogy azt mondja, hogy az alapszabályok kidolgozásában én is résztvettem. Ez a beállítás ilyen formában nem egészen jóhiszemű. 1925 április 4-ikén tartották meg az érsek ur elnöklete alatt azt a nevezetes konzisztórium ülést amelyre én is, mint a konzisztórium ügyésze, meghívást kaptam és amelyen a tervezet először került tárgyalásra. Komoly, tárgyilagos hangon ugyan, de ott a

plénum előtt nyíltan és határozottan kifejtettem a tervezet elleni aggályaimat.

hosszabb tárgyalás folyamán az egyháziak álláspontja és az enyém között olyan éles ellentét nyilvánult meg, hogy az érsek ur, mint elnök, *több mint három órák vita után* jónak látta a szavazás elrendelését. Ekkor történt az a jellemző incidens, hogy mielőtt az első tag szavazatát leadhatta volna,

Kovács István dr. prelátnak, aki úgy látszik vesztét érezte, hosszú obstrukciós beszédbe fogott.

Vége is az éhségtől és a hidegtől kimerült tanácskozó tagokat az érsek ur úgy mentette ki a szöözönből, hogy a lelkesítő tagokat ebédhez kéréte. Én távoztam és

soha többé semmiféle konzisztórium ülésre meghívást nem kaptam.

Az érsek nyilatkozata jelzi, hogy ezután az egyház szervezeti szabályokon egy és háromnegyed évig dolgozott a lelkesítés.

— Ebből áll az én szerepem a szabályok kidolgozása körül. Meggyőződésem ma is az, hogy

az érsek ur által híveire ráoktrojni kísérelt alapszabályok több, mint fél évszázados önkormányzati jogaink csorbítását jelentik,

ezért ismertem lelkesületbeli kötelességemnek, hogy megkísérlelem minden erőmmel állást foglalni az alapszabályok ellen. Kötelességem volt ez annál is inkább, mert a megváltozott viszonyokban az adóterhek ugyanis rendkívül súlyosan nehezdednek a hitközség tagjaira.

— A becskeréki plébániának ugyanis azelőtt a földmivelésügyi miniszter volt a kegyura és ő gondoskodott az anyagiakról is. Ez az állapot megszűnt, nem volt tehát könnyű feladat híveinket minden átmélet nélkül a plébánia fentartási kötelezettségének vállalására rábírní. Nyugodtan és némi büszkeséggel mondhatom, hogy

városunk katolikus hívei elnökségem idején zugalódás nélkül viselték a terheket

a templomot modernül kijavítottuk, a dűledező paplakot lakályos otthonná alakítottuk át, megjavítottuk a hitközség épületét, villanyt vezettettünk be, plébánosainknak és lelkeszeinknek reprezentáló állásukhoz méltó fizetést adunk. Amikor a hívek ennyi önzetlenséget mutatnak, elvárhatták volna, hogy már csak ellenértékül is, nem is tekintve a modern haladás követelményeit, respektálják jogukat és ha jogukat nem is bővítik, de nem is korlátozzák. Mély csalódás érte a híveket és ezzel engem is.

Mindenki mélyen fájjalja a bánáti katolikus hívők és a becskeréki érsek közt kitört harcot s mindenkinek az a véleménye, hogy az érseknek keresnie kellene a módot, hogy *híveivel közvetlenül* érintkezzen, megteremtse a békét. Senki sem látja szívesen, hogy az Egyház főpapja harcban áll a hívőkkel s hogy a katolikus egyházközségek világi reprezentánsaitól azt kívánja, hogy tagadják meg jogzéréküket.

Kiutasították a Vig özvegyet

A megfilmesített operettet nem adhatják elő Jugoszláviában

Beogradból jelentik: *Lehár* Ferenc egyik operettjét, a *Vig özvegyet* — mint ismeretes — megfilmesítették és a filmet, amely most ment át a zagrebi cenzurán, a beogradi *Lukszor*-mozgó akarta először bemutatni. A darab előadására azonban nem kerül sor, mert a belügyminisztérium hétfőn rendeltileg eltiltotta a film előadását.

A darab betiltására az szolgáltatott okot, hogy a film két szereplőjében, Mirkó és Daniló montenegrói hercegek karikírozását látják. Érdekes, hogy ugyanennél az oknál fogva Csehszlovákiában még a nyár folyamán eltiltották a *Vig özvegy* előadását.

KISEBBSÉGI ÉLET

Kolozsvár város tanácsát, melynek többsége ellenzéki pártok tagjaiból került ki, a kormány feloszlatta azzal az indoklással, hogy a választáson törvénytelenségeket követtek el. A feloszlátás ellen a román ellenzéki pártokon kívül, az erdélyi magyar párt kolozsvári tagozata is tiltakozott. »A magyar párt kolozsvári tagozata — mondja a párt határozata — tárgyalás alá vette a Kolozsvár város tanácsát feloszlató rendeletet. Sajnálattal állapítja meg a tény, hogy a polgárság törvényesen megválasztott tanácsát a kormány feloszlatta. A feloszlátás alapjaként felhozott indokok olyanok, amelyek, ha helytállóak, a kormánynak módjában lett volna a tanácsot felügyeleti jogánál fogva ezeket előzetesen figyelmeztetni, holott ezt nem tette és mindjárt a feloszlátáshoz folyamodott. A választmány óvást emel a törvényesen megválasztott tanácsnak — amint erre minden jel mutat — politikai pártszempontokból való feloszlátása ellen, minthogy azt sem a közigazgatás szükséges folyamatosága, sem az önkormányzat elve, sem a polgárok politikai szabadságának tiszteletben tartása meg nem engedi.«

Bethlen György gróf, az erdélyi magyar párt elnöke napok óta Bukarestben tartózkodik, ahol fontos kisebbségi kérdésekben folytat tárgyalásokat a kormánnyal. A tárgyalások eredményéről a pártvezér a sajtó képviselői előtt a következő nyilatkozatot tette:

— Willer József képviselő társammal, a magyar parlamenti csoportok tükörével elvégeztük azokat a köteleseinket, amelyeket mások a mi helyünkben valószínűleg ugyanígy végeztek volna. Eljárásunkat nem akarom a nyilvánosság előtt szellőztetni, közönségünk úgy is jól tudja, hogy kellő komolysággal fejtettük ki azokat a szempontokat, amelyeknek honorálásától a magyar kisebbség már nem tekinthet el. Nem volna helyénvaló a mai helyzetben naiv és vérmes reményekkel telekürtölni a közvéleményt, amikor a közönség ugyanis arra vágyik teljes joggal, hogy az eltagadhatatlan jóindulattal megtett ígéretet valóra is váljanak. A magyarság híven teljesítette vállalt köteleességét, most a kormánynon a sor, hogy teljesítse ígéreteit. Gyergyószentmiklóson bebizonyosodott, hogy a magyarság szívvel-lélekkel egységesen áll a hátunk mögött; örömmel állapíthatjuk meg, hogy a magyarság méltóságát teljes magatartása kellemes hatást keltett a román közvéleményben is.

A szászok vezére Hans Otto Roth, szintén tárgyalásokat kezdett Bucsan államtitkárral. A Lupta Hans Otto Roth újabb intervenciójából és Bethlen nyilatkozatából azt a következtetést vonja le, hogy a kisebbségek újabb demarsot intéztek a kormányhoz a paktumban vállalt kötelezettségek teljesítése érdekében. A Lupta szerint a kisebbségi tárgyalások nem a legkiegészítőbb eredménnyel végződtek, legalább is erre lehet következtetni Bethlen és Otto Roth hangulatából.

A szatmári református magyar gimnáziumhoz rendelet érkezett a nagyváradi vezérfelügyelőtől. A rendelet utasítja az intézet igazgatóságát, hogy a zsidóvallású tanulókat azonnal ki kell zárni az iskolából, tekintet nélkül arra, hogy mióta járnak oda. A rendelet meg is szabja, hogy negyvennyolc óra alatt kell kitiltani a zsidóvallású növendékeket, akiket kollektív módon fognak átíratni az állami liceumba.

Az aradi szabadságoszor, mely évek óta Arad egyik raktárában fekszik, még mindig nem került át Budapestre, bár a magyar kormány mindent elkövetett, hogy az értékes magyar műemléket megszerezze. A szobor átvitelének dolgát most Vámbéry Rusztem dr., Magyarország legkitünőbb jogásza vette kezébe, aki elhatározta, hogy Budapest legközelebbi közgyűlésén indítványt terjeszt elő a szabadságoszor Budapestre vitele és felállítására érdek-

ben. Az akcióról Vámbéry Rusztem újságírók előtt így nyilatkozott:

— Harminchat éve annak, hogy az aradi szabadságoszorot, Zala mester alkotását leleplezték. A szobrot néhány évvel ezelőtt lebontották. Egy aradi bárótomtól arról értesültem, hogy Arad város hajlandó volna a magyar kultu-

rának ezt a nemes monumentumát kiszolgáltatni, ha eziránt hivatalos formában megkeresik. Igaz, hogy a tizenhárom szobrárt haláluk emléke Aradhoz fűzi, de életük az egész országé volt. Ezért jogosult, hogy a szobor az ország szívébe jusson, jelentőségéhez méltó elhelyezéséhez.

Puccsot terveztek a sanghai-i kommunisták

Feng-Ju-Siang hetvenezer főnyi hadseregével egyesülni akar a kantoniakkal

Londonból jelentik: A Daily Express értesülése szerint

Sanghaiban kétezer kommunista lázadást kísérelt meg.

A kommunisták, akik fel voltak fegyverkezve, megtámadták a rendőrtörőszék épületét, de

több órai heves harc után az európai negyed önkéntes osztagával sikerült őket visszaverni.

A nagy nyugtalanságra való tekintettel a városban kihirdették az ostromállapotot.

A Times pekingi jelentés alapján azt írja, hogy

Feng-Ju-Siang tábornok hatvan-ezer főnyi hadseregével elhagyta Kalgant és elindult a déli frontra, hogy egyesüljön a kantoni csapatokkal.

A tábornok hadserege igen hiányosan van felszerelve, de Feng-Ju-Siang reméli, hogy a szovjetkormány legrövidebb időn belül municiót és ágyukat küld a csapatok részére.

Reakció forradalmi alapon

Apponyi sulyo: vádja a magyar kormány ellen

Budapestről jelentik: A magyar politika komoly eseménye az a beszéd, a melyet Apponyi Albert gróf mondott a magyar nemzetgyűlés hétfői ülésén a felsőházi törvényjavaslat vitájában. Turri Béla felszólalása után emelkedett Apponyi szólásra és minden szavát nagy figyelemmel hallgatták végig úgy a képviselők, mint a zömött karzat.

Apponyi beszéde elején kijelenti, hogy a javaslatot nem áll módjában megszavazni. Részletes indoklásában kifejti, hogy a javaslatot már csak azért sem szavazhatja meg, mert a felsőház megszervezését sem tartja helyesnek. Szerinte a két kamarában a nemzeti akarat kifejezését kell tökéletesíteni azáltal, hogy abban a nemzeti élet kialakulását képviselő testületek legyenek képviselve. Ez azonban nem érhető el akkor, ha a mai törvényhatósági bizottságok fogják megválasztani a felsőház tagjainak egy részét, mert a tizennyolc éve együttülő törvényhatóságokat nem lehet semmiféleképpen kapcsolatba hozni a népképviseleti gondolattal. A felsőházi javaslatot tehát meg kell előznie a törvényhatóságok újjászervezésének. Másik szervi hibája a javaslatnak, hogy nincs benne kiérlelődve az a gondolat, miképp jussanak képviselőkhöz a felsőházban a nagy gazdasági érdekképviseletek.

Nagy hibája a javaslatnak, hogy teljesen mellőzi a munkásság szervezését a felsőházban, holott a munkásság nagy és számaveendő faktor.

(Óriási taps és éljenzés a baloldalon). Ha megnyugtatóan bizalmat kelve helyesebb népképviseleti szempontokat átszűrve, alapot akar adni a felsőháznak a nemzetgyűlés, akkor a munkásságnak a felsőházból való kizárását nem lehet jóváhagyni. Kifogásolja azt is, hogy a két kamara közti viszonyt a javaslat nem tisztázza és nincs szó a javaslatban arról, mi történik abban az esetben, ha a két kamara közt összetűzés támad. Már ezek az ellenvetések is elegendők volnának ahhoz, hogy a javaslat visszautasítását kérje, de ezeknél még súlyosabbak azok a kifogások, amiket alkotmányjogi szempontból kell támasztani.

Részletesen foglalkozik ezután azzal a kérdéssel, hogy az első nemzetgyűlésnek az volt-e a feladata, hogy a régi alkotmány medrébe visszavezesse az országot, vagy pedig egy új alkotmányt alkosson Az 1920. évi I. törvénycikknek nem volt szándéka az ősi alkotmányt megszüntetni, hanem

csak az volt a célja, hogy ideiglenesen gondoskodjék új hatalmi tényező megteremtéséről

mindaddig, amíg a közvetlen akadályok az ősi alkotmányban gyökerező tényezők működését lehetővé teszik. Ez a

törvény, ha nem is vallotta a jogfolytonosságot, azt nem is tagadta meg. A jogfolytonossággal szakítani Magyarországon szerencsétlenséget jelentene és nem szabad szükség nélkül az alkotmányt veszélyeztetni.

Részletesen polemizál ezután Apponyi a javaslat előadójával, aki szerinte a jogfolytonosságot elbujtatta.

— Lehetnek pillanatok — mondja Apponyi — amikor a jogfolytonossággal szakítani lehet, sőt kell is, de nem lehet azt állítani, hogy a jogfolytonossággal mindenáron való szakítás helyett,

keresni kell olyan megoldást, amely végre belső megnyugváshoz vezet. Felkiáltások a baloldalon: Szuronyra és börtönre!

Apponyi: Szuronyra és börtönre mások is támaszkodtak már, azonban óva intek mindenkit, hogy hatalmát szuronyra és börtönre alapozza, mert a helyzet könnyen változhat és nem tudni, kinek a kezében lesz holnap a szurony és börtön. (Ugy van! Ugy van!) — felkiáltások az ellenzéken. Ha rajtam állna, a főrendiház átalakításában még radikálisabb volnék, de én a jogfolytonosság alapján állok. Közbeszólások a jobboldalról: Tessék javaslatot előterjeszteni! Halljuk a javaslatot!

Apponyi a kormánypárt felé fordulva, emelt hangon a következőket mondja:

Én a jogfolytonosság alapján akarok erősebb demokratikus politikát. Önök pedig forradalmi alapon reakció!

Óriási taps fogadja az ellenzéken Apponyi e szavait, a baloldali padsorokban a képviselők felállnak és úgy tapsolnak, a kormánypárt erősen tiltakozik.

A zaj megszüntével Apponyi megállapítja, hogy a kormány javaslata szerint az alkotmány egyik tényezőjét, a főrendiházat félreteszik és felsőházat hoznak helyette és ezért nem fogadja el a javaslatot.

Apponyi Albert gróf felszólalása olyan mély hatást váltott ki, hogy a következő szónok, Nagy Emil volt igazságügy-miniszter is Apponyi beszédével foglalkozott, és megállapította, hogy Apponyinak egy közbeszólás következtében történt kifakadása elszomorította. Apponyi temperamentumának tudhatja csak be azt a kijelentést, hogy a jobboldal forradalmi alapon szervezi a reakciót. Ezt a kijelentést olyannak kívánja tekinteni, ami nem tartozott a beszédhez. A maga részéről csak azt állapítja meg, hogy miután a királyi hatalom elvét előzőleg elvetették, újból a nemzeti szuverenitás alapjára kell helyezkedni.

Az ülés ezzel végetért.

Bethlen válasza Apponyinak

A pilisvörösvári választók tiszteletére rendezett banketten értesült Bethlen Ist-

ván magyar miniszterelnök Apponyinak a parlamentben tett kijelentéséről s erre vonatkozólag ezeket mondta:

— Apponyi gróf a parlamentben azt állította, hogy mi forradalmi alapon csinálunk reakciót, míg az ellenzék a jogfolytonosság alapján csinál demokráciát. Mi nem állunk forradalmi alapon, mi népies politikát csinálunk. A nép minél nagyobb rétegeit akarjuk a hatalomban részesíteni. A demokratikus gondolkodású politikusként azonban nevelni kell a tömegeket és elsősorban kötelességeikre figyelmeztetni, amelyek nemzetükkel és hazájukkal szemben fennállnak.

A magyar miniszterelnök a nemzetiségek szabadságáról

Budapestről jelentik: Hétfőn délelőtt a pilisvörösvári kerület választóinak népes küldöttsége jelent meg Budapesten, hogy átadja a kerület újonnan megválasztott képviselőjének, Weichert Miklósnak a mandátumot. A küldöttség előtt Bethlen István miniszterelnök német beszédet mondott, tekintettel, hogy a megjelentek nagyrésze német anyanyelvű. Bethlen beszédében hangsúlyozta, hogy Magyarországon ősi tradíció, nemcsak azt tekinteni jó magyarnak, aki magyarul beszél, mert az anyanyelv és a hazafias érzés nem mindig azonos. Senkinek sincs megtiltva — folytatta a magyar miniszterelnök, — hogy anyanyelvét használja és amikor a kormány azt kívánja, hogy az államnnyelvet tanulják meg, az idegen anyanyelvű polgárok érdekeit is szolgálja. Utal arra, hogy Magyarországon a kormány jóváhagyásával és támogatásával működik a Volksbildungsverein, amely azért alakult, hogy a német állampolgároknak lehetővé tegye anyanyelvüknek, kulturájuknak és nemzeti sajátosságuknak megőrzését és fejlesztését.

Uj nyomozás a Reismann-gyilkosság ügyében

Személyesen ismeri Reismann zongoragyáros és Boros butorgyáros gyilkosait egy névtelen levélíró

Budapestről jelentik: A budapesti rendőrség régen elfeledett bűnügyekben indította meg a nyomozást. A főkapitányságon újból elővették a Reismann Jakab zongoragyáros és Boros István butorgyáros meggyilkolására vonatkozó aktákat. A két rablógyilkosság tettesei tudvalegyőleg még máig sincsenek kiderítve.

Reismann meggyilkolásával a három Kovács testvért és egy Molnár János nevű egyént gyanúsították,

akik hosszabb ideig letartóztatásban is voltak, azonban később szabadlábra helyezték őket. Boros István butorgyáros meggyilkolásával a rendőrség

egy különítmény tagjait gyanúsította,

akiket annak idején elő is állítottak, de már a rendőrségen szabadlábra helyezték őket.

A két rablógyilkossági ügyben most érdekes fordulat történt. A budapesti rendőrkapitányságra levél érkezett, a melynek névtelen írója közli, hogy

megdöbbentő adatok állnak rendelkezésre a Reismann- és Boros-gyilkosságok ügyében.

A névtelen levél írója bejelenti, hogy személyesen ismeri mindkét gyilkosság elkövetőit,

azonban csak akkor lesz hajlandó részletes vallomást tenni, amikor személyesen fog a rendőrségen jelentkezni.

A levél kézhezvétele után újból elővették és áttanulmányozták a két ügyre vonatkozó iratokat és várják a névtelen levélíró jelentését, mert nem tartják lehetetlennek, hogy a lelkiismeretfurdalás rávitte a gyilkosság egyik részét, hogy beismerő vallomással könnyítsen lelkiismeretén. Az ügy további fejleményeit a budapesti rendőrségen rendkívüli érdeklődéssel várják.

CSENDÉLET

Gondolatok egy bécsi csemege-bolt kirakata előtt

Én csak pusztán érdeklődöm; egyszerűen csak megálltam és egyszerűen csak néztem őket, ahogy piros ropogásra sült hasukkal és combokkal szemérmetlenül ide kifestették a kirakatba. Az előkelő csemegekereskedés kirakatába, a sült libákat. Óh, köszönöm, kezit csokolom, nem veszek, nem eszek, bár dél volna éppen és a libának is mindegy, hogy ki szopogatja csontjait. Ezeknek a libáknak már minden mindegy, az ő tudtuk nélkül és hozzájárulásuk nélkül történt, hogy negyedkilos parcellákban két-három shillingért bocsátják áruba kétszeresen is kihűlt testüket. Mindig azt vártam, hogy sültliba repüljön a számba. De ez ideig hiába. Most aztán meggyőződtem, hogy annak fizikai akadályai vannak:

1. a kirakat vastag üvege,
2. a sült libának nincs szárnya,
3. nekem nincs három shillingem.

E harmadik pontban foglalt akadály ne keserítsen el senkit, én ugyanis könnyű szívvel lemondok a libapecsenyéről. Egy shillinggel lám rendelkezem, egy shilling az élő óriás-rák és én nem veszem meg az egyshillinges rákóriást sem. Csak éppen megálltam a kirakat előtt az előkelő bécsi ucca forgatagában és önzetlenül néztem a rákokat, akik egymás hegyén-hátán nyüzsögnek egy üveg-medencében és direkt csoda, hogy nem cserélik el egymással az ollóikat a nagy tolongásban. A rákok az egyetlen élő lények itt ebben a kirakatban. És az ő napjaik is meg vannak számlálva, az a falat kis rothadt máj, amelynek szágára előjöttek rejtkehelyeikről, az életükbe fog kerülni. Mégis egyelőre ők vannak a legjobb helyzetben ebben az egész diszes társaságban, amely a világ minden tájé-káról, bizonyosan jugoszláviai baromfi-tenyésztelepekről és majorságokból, erdők sűrűjéből, rohanó folyókból, tengerek mélyéből itt összeverődött. Tessék nézni ez a veres félangolosra sült hus rövid néhány nappal ezelőtt még integráns része volt egy szarvasmarháának és még bögött. A stajer jércék pörére lekopasztva hevernek viaszszárgán, csak a nyakuk véres. A fejfájukon ez a felírás:

Frische staiserische Poularde
1 St. 5—6 Shilling

A kirakatredező három fácánt úgy ültetett oda, mintha fészükben a tojásaikat költenék. Szinte fél közeledni az ember, mert attól tart, hogy felrepülnek. A halott szárnyak azonban nem

mozdulnak, a fácánok csukott szemekkel bámulnak a hirsakat közepén felravatalozott nagy halra, amely viszont nyitott halszemekkel vizsgálja, hogy egy ilyen fácán madár nyolc shillingre vagyton felbecsülve. Akinek a fácán drága, vegeyen levesbe való tyukot, amelyet kilónként négy shillingért kaphat. Akinek a tyukhus drága, kieli buklinget, ez füstölve darabonként csak negyven garas és ha meggondoljuk, hogy Kiel milyen messze van Béctől, direkt ajándék. Negyven garas az egész hal, meg a közepre kitett halból, amely a kirakat főattrakciója és rózsaszínhusu lazacpiszt-rágnak van lajstromozva, tíz deka egy

shilling negyven garasba kerül. Van aztán külön lazac és külön piszt-ráng, ahogy parancsolni tetszik. Heringek, angolnák, óriások és füstöltek, szardíniák és libapástétomok, majd kaviár. A kaviárból egy deka két shilling és külön hangsúlyozzák még, hogy a kaviár nincs megszóva. Most nem tudom, hogy felháborodjam-e, amiért a kaviárról lespórolták a sót. Végül is nem kell túrnóm, hogy a kaviárt sótlanul szolgáltatassák át a kaviárra éhezőknek. Nem szeretnék erről az oldalról panaszokat hallani, úgy is annyi, de annyi panasz tör ki mindenfelé az embertársaimból, hogy be kell tapasztanom fületem...

A Népszövetség főtitkára tanulmányozza az erdélyi kisebbségek helyzetét

A főtitkár szerint Erdélyben érzelmi irredentizmus van

Kolozsvárról jelentik: Colban Erich, a Népszövetség főtitkára, Petrescu Comnen Románia genfi ügyvivője kíséretében már napok óta Erdélyben tartózkodik, ahol tanulmányozza a szász, zsidó és magyar kisebbségek helyzetét.

Colban Nagyváradon kezdte meg tanulmányutját, ahol hosszasan tárgyalt Kecskeméti Lipót dr. zsidó főrabbiával, Bjelik Imre katolikus és Sulyok István református püspökkel, akik a kisebbségi egyházak helyzetét ismertették a Népszövetség főtitkárával. Nagyváradról Kolozsvárra ment át Colban, ahol Stoica követségi tanácsos kíséretében felkereste gróf Bethlen Györgyöt, az erdélyi magyar párt elnökét, akivel közel egy óra hosszat tanácskozott. Bethlen György gróf a főtitkár távozása után a tanácskozásról újságírók előtt így nyilatkozott:

— Colban ur ismertette előttem nézeteit a Népszövetség kisebbségi kérdéseivel kapcsolatos programjáról. Az ennek kapcsán kifejlődött megbeszélés során alkalmam volt az általános politikai helyzetről, különösen a magyar népkisebbség helyzetéről Colban urat tájékoztatni. A célom — mondotta Colban — kizárólag adatgyűjtés a kisebbségek állami életműködésére, kulturális fejlődésének és elhelyezkedésének megállapítására és egyházi viszonyaira vonatkozóan. Az adatokat az összes meglévő és adott forrásokból gyűjtöm össze: meghallgatok minden véleményt és panaszt pro és kontra. Hangsúlyozom azonban, hogy itteni szerepem szigorúan csak az adatok gyűjtésére szorítkozik. A tapasztalataimról senki előtt

sem nyilatkozom, nem véve ki ebből a kategóriából sem a kormány hivatalos exponenseit, sem a velem összeköttetésben álló román hatóságokat. Ennek a szigorúan körülhatárolt principiumnak természetesen folyománya, hogy a kisebbségi szervek sem várhatnak tőlem sem nyilatkozatot, sem kritikát.

— Hol töltötte a főtitkár ur és hogy használta fel a délutánját?

— Meglátogattam néhány kisebbségi iskolát.

— És milyen tapasztalatokat szerzett főtitkár ur?

— Erre a kérdésre nem válaszolhatok.

— Mi a benyomása: jóindulattal viseltetik-e a román kormány a kisebbségekkel szemben?

— Igen, teljes jóindulattal tapasztaltam. Az újságírók megkérdezték, hogy mi a véleménye az erdélyi kisebbségek sorsáról.

— A cél az — mondotta Colban, — hogy mindenki boldog és megelégedett legyen és mégis sokan vannak, akik a területváltozásba nem tudnak belenyugodni.

— Téved főtitkár ur, az irredentizmusnak Romániában nyoma sincs.

— De igen: érzelmileg. Én a kötelességemet tisztán látom és attól semmi érzelmi szempontból nem térek el. Nem szabad elfelejteniük: én itt sem rendőrként, sem politikusként nem szerepelek, hanem kizárólag csak mint informátor.

Colban meglátogatja még Brassót, Székelyudvarhelyt, Aradot és Temesvárt, aztán visszautazik Genf-be, ahol jelentést tesz a Népszövetségnek tanulmányutja eredményéről.

Áldomás után

Rablásból — lopás, büntetlétből — vétség — Elévült a régi lopási história

A szubotícai törvényszéken hétfőn tárgyalta Csulics Zvezdán törvényszéki tanácselnök büntető-tanácsa Mandarics Márkó sztarakanizsai földműves bűnügyét.

A vád szerint Mandarics 1922. év március végén az uccán megtámadta Bicskei Fábian martonosi gazdálkodót és elrabolta pénztárcáját, amelyben 1300 dinár készpénz, két darab váltó és egyéb irományok voltak.

A közvádat Csulinovics Ferdó dr. államügyész képviselte, a védelmet Dimitrijevic Drágó dr. ügyvéd látta el.

A tárgyaláson a vádlott kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek. A kérdéses napon több kocsmában ivott és Sremac Vladó kocsmájában együtt borozott Bicskei Fábianal. Nem volt közöttük semmiféle összekoccanás és amikor távoztak Sremac kocsmájából, összeölelkezve mentek ki az uccára. Hogy odakint azután mi történt, nem tudja, mert teljesen ittas volt.

A vádlott után Bicskei Fábian martonosi földműves, sértettet hallgatta ki a bíróság tanuként. Elmondja, hogy a mulatás napján kukoricát adott el a vádlott egyik cimborájának. Az üzletlebonyolítása után áldomásra tértek be a Sremac-korcsmába, ahol jócskán ittak. Este 7 és 8 óra között mentek el a vádlottal együtt. Mindketten részegesek voltak és az uccán részeges emberek módjára csokolóztak. Amikor hazaért, akkor vette észre, hogy hiányzik a pénztárcája, amelyikben benne volt a kukorica ára és több járulatlevél. Azonnal bejelentette az esetet a rendőrségen és másnap visszakapta pénzt is, meg a tárcáját is, amelyet a vádlottnál találtak meg. Az elnök kérdésére kijelenti, hogy a vádlott őt nem verte, nem is volt nála bot. A pénztárca a belső zsebében volt, fogalma sincs, hogyan lopták ki.

Csulinovics Ferdó dr. államügyész a vádbeszédében, a fő tárgyalás adatai alapján, leszállította a rablás büntetlétnek vádját, lopás büntetlétre.

Dimitrijevic Drágó dr. védő előadja, hogy az elhangzott tanuvallemások szerint nem történt erőszak alkalmazása, tehát csakis lopás vétségéről lehet szó és az ügy, mint ilyen, elévült.

A bíróság rövid tanácskozás után kihirdette az ítéletet, melyszerint a vádlottat bűnösnek mondotta ki lopás vétségében, de miután 1922 március havától 1926 márciusig az ügyben bírói rendelkezés nem történt, elévülés állott be s így az eljárást megszünteti.

Bűnös vasárnapom volt

Irtá: Szuz ána Mária

Van így néha az ember tavasszal, orgonanyiláskor. Két gyönyörű, bűnös dolog történt velem vasárnap. Az egyik tizkor reggel, a másik este tizkor. Az egyik a templomban történt mise alatt, a másik mulatóhelyen tánc közben. És mind a két esetben egy szál orgonavirágról volt szó. Misztikus minisztráncsengők csilingelése mellett kaptam az orgonavirágot és szaxofonos jazz-band taktusainál ajándékoztam azt tovább. Furcsa, fájdalmas, felejthetetlen, gyönyörű, bűnös vasárnapom volt.

Mindig ugyanazon templomba járok, lehetőleg ugyanazon padba ülök, Szent Antal oltára elé térdelek minden alkalommal. Szeretem a tömjént, a színes ablaküvegeket és a templomi féltómályt. A miséző pap, az oltárképek, a terítők, mind régi kedves ismerőseim nekem. A jó Isten ismerősöm. Kegyes nagy megbocsátó ismerősöm nekem az Isten. Ő tudja rólam, hogy én hiszem őt és én tudom róla, hogy nem teremtett sem poklot, sem rossz asszonyokat. Ő tudja rólam, hogy én csak egy kis lány vagyok, nem démon és nem harcias hangya, nem szorgalmas méhecske és nem színes pillangó. Csak egy kis lány, aki szeret a napon ülni és a messzibe nézni. És ilyeneket imádkozom hozzá vasárnaponként a templomban:

— Édes jó Istenem, Te tudod legjobban, hogy én nem vagyok rossz, bocsásd meg hát az én bűneimet. Én nem vagyok nagy nő, csak néha nagyon fáj

a szívem és olyankor kifestem karminvörösré a számat és elmegyek táncolni reggelig. De Te, ugye nem nézed a számat, mert Te a szívemet látod és az nincs kifestve; mert aztele van bánattal és keserűséggel és könnyel. És ne haragudj, ha néha elfelejtek imádkozni és rossz könyveket olvasok és többet járok moziba, mint a beteg nénikémhez. És védelmezd meg a Messzementet (ha én néha nem is kívánom), tüztől, vértől, betegségtől, rossz asszonyok szerelmétől (ha én néha nem is akarnám), és hozd vissza hozzám. Amen.

Körülbelül így imádkozom minden vasárnap és nem nézek se jobbra, se balra és néha sírok és olyankor nagyon szegénylen magam. De mult vasárnap még egy árnyalattal szomorubb voltam a szokottnál, két-három árnyalattal bűnösebb, határozatlanabb és elhagyottabb. Péterre gondoltam és Pálra és hogy egy elhagyott asszony soha sincsen egyedül, meg, hogy milyen egész buta dolog így tavasszal, orgonanyiláskor boldogtalannak lenni

Édes Istenem, csak tudnám, hol, mikor hibáztam el az egészséget. Valahol az egyeseknél tévedhettem, de az élet számadása alatt immár milliárdos hiba lett belőle, gigantikus és javíthatatlan. Édes Istenem, mért muszáj most folytonosan a legszomorubb magyar nótára gondolnom, »Sirva kértem, hogy szeressen engemet.« Szép, szomorú magyar nóta... Édes Istenem, nem tiszteltlenségéből történik, édes jó Istenem, bocsásd ezt meg nekem. Be szomorú, be legszomorubb nóta. »Sirva kértem,

hogy szeressen engemet, de azt mondta, késő van már, nem lehet...«

— Mami kéjem, odaadhatom az őszi — suttogja mellettem egy kis fiu. — Káj, hogy sija, olyan szép vörös kalapja van. Tessék szólni neki, hogy ne sija. Tessék csak szigojuan jászólni.

Az anyja int, hogy nem fog szólni. Hány éves lehet ez a selypítő kis fiu. Sajnos, fogalmaim e ponton kissé zavarosak. Négy, vagy hat, vagy hét éves talán? Kis kezében orgona-virágszálat szorongat.

— Mami kéjem, daadhatom az őszi rózsát a sija néninek? Vagy muszáj a Szüz Májiának adnom, mami kéjem.

Az anyja rám néz. Félig kíváncsian, félig megbotránkozva néz rám. Jó kis kövér kedves anya. Aki templomba félig szokásból, félig illemből jár. Valószínűleg nem szokott mást, mint az egyház által előírt imákat az egyház által előírt sorrendben imádkozni. Nem érti, hogy lehet templomban sírni. Főleg, ha az ember nincs is gyászban. Kivált, ha az embernek láthatólag új piros kalapja van. Sírnál temetésen illik, vagy a fogorvosnál.

— Csitt Janika. A virágot a Szüz Máriának hoztuk, neki adjuk.

Szegény Janika. Le van sűjtva, le van törve. Meg van semmisülve. Vitakozni próbál.

— A Szüz Májija nem sija — suttogja izgatottan. — A Szüz Májija mosolyog. De a kis kövér anya már nem figyel rá. Csak a jó Isten és én figyelünk most

Janikára. Már nem sírok, már mosolygok. A Szüz Mária szivét két tör járta át, mégis mosolyog. »De azt mondta, késő van már, nem lehet.« Mégis mosolygok. Ne sajnáljon engem a Janika. A jó kis kövér anya Janikája. Sem senki fia Janikája engem ne sajnáljon. De ne ám. Azért, mert néha sírva fakadok az új piros kalapom alatt. Mert ez az én magánygyem, csak köztem és az Uristen közötti dolog és egész privátjellegű. Mosolygok a Janikán. Mosolygok a világra is.

— Néni kéjem — selypíti egyszerre — ne tessék olyan szomorúanf... olyan sija mosolyogni.

És nekem adja az őszi rózsát. A kezembe teszi és én elfogadom. Elfogadom és kitézőm a szívem fölé, mint illatos tavaszi pajzsot a többi más Janikák, Péterké, Pálók kíváncsi, könyörületes és mégis kiméletlen szeméi elé. Mert nekik nem muszáj tudni azt, hogy »késő van már, nem lehet.«

Este tizkor egy lokálban együtt táncolunk én és Nem Fontos Péter. Szeret? kérdi. És: gondol rám? És: hol volt tegnap? És: mikor látta Pált? És: kitől kapta az őszi rózsát. És adja nekem a virágot. És zene szól és a szaxofon zeng. Este tíz van és nekem már minden mindegy és azt felelem: Igen, nem, dehogy, csak magát, tessék. Nekí adom a félig elhervadt virágot, a Szüz Máriának szánt virágot. Van így néha, mondom, az ember összettel virághervadáskor.

A dobrovoljácok

igyekeznek jó egyetértésben élni a magyarokkal

Markusev Milán képviselő beszámolója Moravican

Sztaramoravicáról jelentik: A moravici radikális-párt vasárnap közgyűlést tartott. A közgyűlésen megjelentek Markusev Milán nemzetgyűlési képviselő, a topolai járási radikális-párt elnöke, Romanics Milorád, a helyi szervezet elnöke, Dévai Lajos református lelkész alelnök és a pártszervezet több száz tagja.

A közgyűlés nagy meglepéssel vette tudomásul Tomovics Mirkó községi jegyző áthelyezését annál is inkább, mert Milojevic Zsika, az újonnan kinevezett jegyző már is bebizonyította, hogy megértéssel és türelemmel viselkedik a magyarsággal szemben.

Markusev Milán képviselő ismertette a politikai helyzetet, majd felkérte a dobrovoljácokat, hogy igyekezzenek jó egyetértésben élni a magyarsággal, mert a moravici magyaroktól csak jót tanulhatnak. Különösen óva intette a képviselő a telepéseket attól, hogy a tulzó uszítókra hallgassanak.

Markusev Milán képviselő beszámolóját nagy lelkesedéssel fogadták és a kitűnően sikerült gyűlés nagyban hozzájárult a nemzetiségi béke mélyítéséhez Sztaramoravicán.

Arisztokrata betörők

Kik fosztották ki a salzburgi kastélyokat? — Egy Thurn-Taxis herceget gyanúsítanak

Witternigg osztrák szociáldemokrata képviselő — mint megírtuk — az osztrák nemzetgyűlés egyik legutóbbi ülésén interpellációt intézett a kancellárhoz és felvilágosítást kért arra vonatkozólag, hogy miért szabotálja a rendőrhatalóság a salzburgi kastélyok »ismeretlen« betörői felkutatását és a tolvajok letartóztatását.

Az interpelláció rendkívül érdekes előzményeiről ezeket jelenti bécsi tudósítónk:

Hónapokkal ezelőtt betörők jártak három műkincsekkel és értékes régiségekkel gazdagon berendezett salzburgi kastélyban. Titokzatos körülmények közt kifosztották a neuhausi kastélyt, Henrik Ferdinánd volt Habsburg-főherceg fliederbachi kastélyát és Handel volt miniszter kastélyát.

A neuhausi kastélyból a tettesek több oly értékes régiséget vittek el, amelyeknek műértékét csak a hozzáértők ismerték. Viszont díszes és pompás tárgyakat, amelyeket egy laikus tolvaj elvitt volna, ott hagytak. A Handel-villában a vasztor kulcsa után kutattak és nyomban rá is találtak, amely körülményből azt lehet következtetni, hogy a tolvajok ismerték a helyi viszonyokat. Több bizonyíték szól amellett, hogy nem hivatásos betörők követték el a betöréseket. Tolvajlompást sem hoztak magukkal, felgyújtották a csillárt és a csillár fénye mellett dolgoztak. Egy íróasztal fiókját papírvágó késsel feszítették fel és alapos a gyanu, hogy mind a három kastélyt egy és ugyanazon személyek fosztották ki, akik nemcsak helyi ismerettel, de nagy műérzékkel is rendelkeztek. A nyomozás eddig nem járt pozitív eredménnyel, azt biztosra vesszük, hogy hivatásos tolvajoknak nem volt részük ebben a vállalkozásban.

Azokat a bécsi detektíveket, akik a nyomozásban résztvettek, rövidesen visszarendelték. Maguk a károsultak olyan adatokat szolgáltatottak, amelyek alapján, ha akarták volna, könnyen ki lehetett volna nyomozni a tetteseket. A salzburgi hatóságok azonban nem akarják megállapítani, hogy kik voltak a betörők, mert óriási botránytól tartanak. Különös az is, hogy a Neu Freie Presse egyik legutóbbi számában egy olyan cikk jelent meg, hogy a károsultak visszavonták a feljelentést. A Pressenek ez a híre nem igaz, a nyomozás most is folyik és Salzburgban mindenki tudja, hogy kik a betörők. Az egykori osztrák arisztokrácia néhány fiatal sarja követte el a betöréseket, akik ellen a rendő-

hatóságok nem tudnak, vagy nem akarnak eljárni, pedig milliárdokra menő értékeket tulajdonítottak el.

A betörők közt van Thurn-Taxis herceg is.

Mindezt, ha nem is ilyen nyíltan, elmondta a kancellárhoz intézett interpellációjában Witternigg szocialista képviselő.

A kancellár az interpellációra nem adott választ, ellenben a bécsi rendőrség hivatalos kommunikét adott ki, amely-

ben elismeri, hogy detektíveket küldött Salzburgba, mert az a gyanu, hogy a lopott dolgokat Bécsben akarják értékesíteni és a detektíveknek az lett volna a feladatuk, hogy pontos leírást szerezzenek az ellopott értékekről. A kommuniké azt állítja, hogy a bécsi detektívek elvégezték Salzburgban munkájukat, azért tértek vissza. A bécsi rendőrség nem nyilatkozik abban a kérdésben, hogy igaz-e, hogy osztrák arisztokraták követték el a betöréseket.

Az Egyesült-Államok kormánya kitart a védővámok mellett

Mellon államtitkár szerint Amerika nem teljesítheti a bankárok kívánságát

Washingtonból jelentik: Nagy feltűnést keltett Mellon pénzügyi államtitkárnak az nyilatkozata, melyben válaszul a világ bankárjai által nemrég közöltetett manifesztumra.

Mellon nyilatkozatában kijelenti, hogy az Egyesült-Államok nem mond le a védővám rendszerről.

mert a védővámok és egyéb tarifális biztosítékok tették eddig is lehetővé,

hogy az Unio ipara hatalmasan kifejlődött és akadályozták meg, hogy

az amerikai munkás életstandardja alacsonyabb nivóra süllyedjen.

Az Egyesült-Államokban — mondja az államtitkár nyilatkozata — nem lehetne olyan munkást találni, aki állást foglalna a védővámok ellen, amikor nyilvánvaló, hogy a védővámok az ő érdekeit szolgálják.

A Seipel-kormány ajánlata az állami tisztviselőknek

Az új osztrák kormány a Ramek-kormányánál magasabban állapította meg a közalkalmazottak havi fizetését

Bécsből jelentik: Hétfőn délelőtt kezdődtek meg a Seipel-kormány és az állami tisztviselők érdekképviseletei között az érdemleges tárgyalások a tisztviselők fizetésrendezése ügyében.

Az új kormány közvetítő javaslatára 162,50 shillinges havi minimális fizetést állapít meg a közalkalmazottak részére,

míg a Ramek-kormány lemondása előtt csak 150 shillinges havi fizetésminimumot helyezett kilátásba.

Az állami tisztviselők szövetségei még nem adtak végleges választ arra nézve, hogy elfogadják-e a kormány javaslatát. A végleges döntés valószínűleg kedden fog megtörténni.

Betiltották az angol bányászok gyűléseit

A kormány további egy hónapra kéri a parlamenttől a kivételes hatalom meghosszabbítását

Londonból jelentik: A belügyminiszter rendeletére vasárnap szigorúan végrehajtották a kivételes hatalomról szóló törvénynek azt a rendelkezését, amely megtiltja a népgyűlések tartását. A gyűlekezési tilalmat a kormány eddig nem vette szigorúan és vasárnap alkalmazta először Canneck-Chase városában, ahol délelőtt tizenegy órakor kellett volna Cooknak, a bányászszövetség főtitkárnak egy népgyűlésen felszólalnia. A város főterén négyezer bányamunkás gyülekezett össze, amikor erős rendőrkordon elzárta a főteret és elállta mindazoknak az uccáknak a kijáratát, amelyek a főterre vezetnek. A rendőrség szigorúan igazoltatott mindenkit, aki a főterre akart jutni és letartóztatta Cook főtitkár autóját is.

A bányamunkások percekig tüntettek Cook főtitkár mellett, aki azonban nyugalomra intette a bányászokat és azonnal elhagyta a várost.

Cook főtitkár autóján Pel-Shallba hajtatott ahova a kora délutáni órákra ugyancsak népgyűlést hívtak össze. A főtitkár távirati utasítására a város főterén összegyülekezett ötezer főnyi bányamunkás zást sörökben a helyi bányászszervezet épületébe vonult és ott akarta a gyűlést megtartani.

A rendőrség azonban itt is közbelépett és közölte a bányászokkal, hogy népgyűlést még zárt helyiségben sem engedélyeznek. A munkásság erre elénekelte a kommunista internacionálét, majd kisebb zavar-

gásokra is sor került, úgyhogy több embert letartóztattak.

Cook főtitkár nem várta be a fejleményeket, hanem még vasárnap délután visszatért Londonba, ahol egy nyilatkozott a sajtó képviselői előtt, hogy a belügyminiszter új rendelete csak azt fogja eredményezni, hogy a munkásság ellenállása még jobban fokozódik.

A gyűlekezési jog korlátozása nagyon is kétélű fegyver, amely ezáltal nem a munkásságot, hanem kétségkívül a kormányt fogja megsebezni.

Hétfőn délután tartotta a parlament rendkívüli ülését, amelyen a kormány a kivételes hatalomról szóló törvény további egy hónapra való meghosszabbítását kéri.

A munkáspárt mérsékelt szárnyának vezetői, Macdonald és Henderson jelenleg nem tartózkodnak Londonban és így a munkáspárt vezérszónoka Clynes képviselő lesz és a liberális párt részéről valószínűleg felszólal Lloyd George is.

A belügyminiszternek a gyűléseket betiltó rendelete a helyzetet rendkívül elmérgesíti

és így nem sok kilátás van arra, hogy a bányamunkások résztvegyenek az újabb közvetítő akcióban, amelynek terve a birodalmi konferencia legutóbbi ülésén merült fel.

„VIKTORIA“ gramofonüzletét
Kralja Aleksandrova ulica 6. alá
helyezte.

10797

Az ügyvédjelöltek

noviszadi kongresszusa követeli a fizetések és a munkaidő rendezését

Noviszadról jelentik: Az ügyvédjelöltek vajdasági tartományi egyesülete vasárnap Jegdics Jován elnöke alatt ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a beogradi egyesülettel karöltve eljárnak a kormánynál az iránt, hogy azoknak az ügyvédjelölteknek a praxisát, akik már be vannak jegyezve a kamaránál, három évben állapítsák meg.

Az ülésen ezután szociális kérdésekkel is foglalkoztak. Sok szegénysorsú ügyvédjelölt van, aki betegség esetén nem tudja magát kezelteni és így elhatározták, hogy követelni fogják az ügyvédek-től, akik jelöltek tartanak, hogy jelöltjeiket irassák be a munkásbetegség-élyző pénztárba. Ezzel kapcsolatosan egy memorandumot dolgoztak ki, amelyben anyagi természetű követeléseket foglaltak. Ebben a memorandumban elsősorban azt követelik az ügyvédjelöltek, hogy kezdő ügyvédjelölt fizetését havi kétezer dinárban állapítsák meg, a fizetés három éven keresztül hat hónaponként ötszáz-ötszáz dinárral automatice emelkedjen, azonkívül, hogy a kiküldetési napidij minden tizenkét óra után száz dinár legyen. Követelik továbbá, hogy minden ügyvédjelölt évenként egy havi szabadságot kapjon teljes fizetéssel, a munkaidőt délelőtt nyolctól tizenkettőig és délután háromtól hatig terjedő időben állapítsák meg, azokon a napokon pedig, amelyeken a bíróság is munkaszünetet tart, az ügyvédi irodák is tartsanak munkaszünetet.

Ezt a memorandumot az ügyvédjelöltek egyesülete az ügyvédi kamarához fogja beterjeszteni.

Ujra államosították

a petrovaradini rendőrséget

Ismét dr. Szelig Pál lett az államrendőrség főnöke

Noviszadról jelentik: Petrovaradinban a legutóbbi községi képviselőválasztásokon a Radics-párt tulnyomó többséggel került be a képviselőtestületbe. A város ügyeit dr. Szelig Pál tanácsnok intézte, aki a radikális-párt tagja volt és így éles politikai ellentétek állottak fenn a képviselőtestület és a tanácsnok közt.

Időközben dr. Pernár Iván belügyi államtitkárnak, aki tudvalevőleg a Radics-párthoz tartozik, afférje támadt Pifát Andrásal, a petrovaradini Radics-párt volt titkárával és dr. Szelig Pállal. Az affér Popovics Ljubomir radikális-párti képviselő ezévi május 24-én Petrovaradinban tartott népgyűlésén történt, amelyen a volt Radics-párti titkár, Pifát András is résztvett, sőt nagy beszédet mondott, amelyben főleg Pernár államtitkár ellen intézett éles hangú támadást. Pernár az elhangzott súlyos vádakra rágalmozási pert indított Pifát András és dr. Szelig Pál ellen, aki a vád szerint odament Pifához, amikor az befejezte beszédét és melegen megrázta kezét és azt mondta neki: »Igaz minden, amit Pernárról mondtál«.

A szremszki-karloveci járásbírószágon folyt le pénteken a tárgyalás, amelyen Pifát beismerte, hogy a vádbeli cselekményeket használta; dr. Szelig Pál ellenben tagadta, hogy Pifátot üdvözölte volna. Ljubisics járásbíró elnapolta az érdekes ügy tárgyalását, mert a felek a bizonyítás kiegészítését kérték.

Dr. Szelig Pál másnap, hogy dr. Popovics Ljuba radikális-párti képviselő Petrovaradinban beszédet mondott és ahol dr. Szelig állítólag üdvözölte volna Pifátot, táviratot kapott dr. Pernár belügyi államtitkártól, amelyben a belügyminisztérium az addigi államrendőrséget átadja Petrovaradin városnak. Ennek a rendeletnek az volt a következménye, hogy dr. Szelig Pál, akit mint tanácsnokot a városi képviselőtestület felfüggesztett, nem lehetett a városi rendőrség főnöke.

Szombaton újabb távirati értesítés érkezett a belügyminisztertől Petrovaradin városához, amelyben a petrovaradini városi rendőrséget újból államosítja és annak főnökévé újból dr. Szelig Pált nevezte ki.

Mária román királynő háboru elleni küzdelemre hívja fel Amerikát

Megjelent a királynő első cikke

Newyorkból jelentik: Mária román királyné tudvalevőleg megállapodott a News Paper Alliance North American sajtóügynökséggel, hogy *amerikai impresszióiról cikksorozatban fog beszélni.*

A királynő első cikkét most közlik a nagy amerikai lapok. A cikkben Mária királynő többek közt a következőket írja:

— Sok-sok éve vágytam már meglátogatni Amerikát. Ebben az évben éreztem, hogy már nem szabad tovább halasztanom ennek a tervnek megvalósítását, azért elhárítva az összes nehézségeket, elutaztam. Most meg akarom nézni Amerika földjének nagy részét és érzelmileg kapcsolatba kívánok lépni az amerikai néppel. Együtt akarom fejteni egész Amerikának hálánkat a kapott segítségért és kívánom, hogy a legszorosabb kapcsolatok legyenek országaink között. Bebarangolom Amerika összes centrumait és vidékeit, hogy lássam munkában a férfiakat, a nőket és az ifjúságot. Meg akarom ismerni az önkéntes munkaszervezetét. Nem jöttem hivatalosan Amerikába. Ha királyné vagyok, ez a sorsom, de mindezek előtt asszony vagyok és mint asszony undorodom és félek a háborútól és ezért kérem az *amerikai nőket, egyesítsék erőiket a jövő háboru megakadályozására.*

Felülvizsgálják a külföldi munkások munkaengedélyét

A szociálpolitikai minisztérium az Inspekciója Rádákkal bizalmas rendeletben közölte, hogy lehetőleg a minimumig redukálják a külföldi munkások munkaengedélyeit. Nemrégben Radics István, a horvát parasztpárt elnöke indította meg az akciót a külföldi munkások Jugoszláviába való beözönlése ellen és több tekintélyes képviselő is közbenjárt a minisztériumnál, hogy redukálják a külföldi munkások munkaengedélyeit. A szociálpolitikai minisztérium erre rendeletet adott ki, amely szerint az Inspekciója Rádák csak a legindokoltabb esetekben fogják megadni a külföldi munkások alkalmazására szükséges munkaengedélyt. A rendelet azonban felhívja a vállalatokat, hogy lehetőleg már most a minimumig apasszák a külföldi szakmunkások számát és gondoskodjanak arról, hogy ezek helyére belső munkások kerüljenek.

Értésülésünk szerint a munkafelügyelőségek revízió alá fogják venni a kiadott munkaengedélyeket és csak nélkülözhetetlen szakmunkásoknak hagyják meg az engedélyt.

A dühöngő vádlott

Botrány a budapesti járásbírószágon

Budapestről jelentik: Kinos botrány játszódott le hétfőn délelőtt a budapesti járásbírószágon. Egy tizenhétéves, feltűnően szép leányt vezettek át a Markó-uccai fogházba a járásbírószágra Kurján járásbíróhoz, aki a fiatalok ügyeit intézi. A vádlott leánynak már tizenéves korában meggyűlt a baja a hatóságokkal erkölcsellenes életmódja miatt, többször volt már büntetve és most is erkölcsellenes életmóddal vádolták és kisebb büntetéseket szenvedett, ezért is eljárást indítottak ellene.

Amikor a járásbíró kihirdette a leány előtt, hogy háromévi fogházra ítélik, a *vádlott leány artikulálatlan hangon kiabálni kezdett, majd nekiugrott a bírói emelvénynek.* A járásbíró azonnal felugrott a helyéről, a leány pedig *felkapta az íróasztalról a tintatartót és azt a bíró felé dobta.*

A fogházőrök azonnal rávetették magukat a dühöngő leányra, aki azonban ordított, rugott, harapott és véresre

karmolta a fogházőrök arcát. Csak nagy erőfeszítés után sikerült összekötözni és kivinni a tárgyalóteremből. A dühöngő leány azonban még a folyosón is ordított.

— *A frankhamisítót kiengedik, engem pedig elítélnék!* — kiáltotta és a legsúlyosabb sértésekkel illette a bíróságot.

A lányt csak nagy erőfeszítéssel tudták átszállítani a fogházba, ahol a fogházgondnokot is megtámadta és hosszú ideig tartott, amíg le tudták csillapítani.

Noviszdad—Beograd 4¹/₂—3¹/₂

A noviszadi sakkozók legközelebb a szuboticaikkal mérkőznek az országos bajnokságért

Noviszadról jelentik: Az országos sakk-bajnokság elődöntőjében vasárnap találkozott Noviszad és Beograd legjobb sakkozói. A verseny a noviszadiak győzelmével végződött. Noviszad, amely legutóbb 6:2 arányban verte Vrsacot, 4 és fél, 3 és fél arányban győzött Beograd felett is és most még Szuboticaival kell sikeresen megmérkőznie, hogy bekerüljön a döntőbe. A mérkőzés részletes eredményei:

Dr. Ilic Raduskó (Noviszad) győzött Markovics ellen. Vidor (Noviszad) Izvekov (Beograd) ellen. Gribusin (Noviszad) Jovanovics M. (Beograd) ellen. Nedeljkovics (Beograd) győzött Bizám ellen. Jovanovics D. (Beograd) Csányi János ellen. A Kulzsinszki (Noviszad)—Acsimovics, Rosenberg (Noviszad)—Todorovics, valamint a Nicifor (Noviszad)—Dumics partik remissel végződtek.

A verseny vezetője König Imre, a fiatal jugoszláv sakkmeister volt, aki vasárnap este a sakk-klubban szimultán játszott tíz ellenféllel. Nyolcat megnyert, míg Rajkoviccsal és Farkas Sándorral remisre végzett.

Ujjászervezik apénzügyi szolgálatot

A Vajdaságban csak Szomborban és Becskereken lesz pénzügyigazgatóság

A pénzügyminisztérium jogi osztályán törvénytervezetet készítenek a vajdasági pénzügyi szolgálat reorganizálásáról. A terv szerint megszüntetik a jelenlegi járási és kerületi pénzügyigazgatóságokat és állami adóhivatalokat létesítenek, amelyek hatásköre megfelelne a régi magyar állami adóhivatalokénak. Pénzügyigazgatóságokat csak megyei székhelyen létesítenének. Eszerint pénzügyigazgatóság a Vajdaságban csak két helyen, Szomborban és Veliki Becskereken volna. Ezenkívül az összes járási pénzügyigazgatóságokat is megszüntetnék és csak adóhivatalokat hagynának, amelyek a ki- és befizetéseket eszközölnék. Ezzel a tisztviselők létszámát is egyharmadára csökkentenék. A kormány Noviszadon tartományi pénzügyigazgatóságot, illetve pénzügyminisztériumi kirendeltséget létesítene, amely a két vajdasági pénzügyigazgatóság és az adóhivatalok felett állna. A reorganizáció természetesen kiterjedne az adóhivatalok hatáskörére is. Az állami adókat az állami adóhivataloknál fizetnék be és nem mint eddig, a városi adóhivataloknál.

Ezek után érthető, hogy a pénzügyminisztérium miért halasztgatja a szubotica pénzügyigazgatóság helyiséginek elhelyezésére szükséges ház megvételét. Ha a törvénytervezet rövidesen a parlament elé kerül, akkor a pénzügyigazgatóság házvétele bizonyosan elmarad.

BUTORSZÜKSÉGLETÉT
legoosbiban szerzheti be 110
Nagy Varjas Rókus
sztalosmesternél, Subotica, VI. Vukovičeva 13

Az elszigetelt Bánát

Halasztást szenved a tomaseváci vasuti hid forgalombahelyezése

Becskerekről jelentik: A tomaseváci vasuti hid építési munkálatai a befejezés előtt állanak. Hétfőn egy bizottság szállt ki Szubotica-ról, amelynek jóváhagyása után a hidat átadják a forgalomnak. A hid átadásánál személyesen vesz részt Jovanovics Vásza közlekedésügyi miniszter.

A tomaseváci hid harminckét évvel ezelőtt épült és a hidlabakat huszonnégy méter széles töltés védte, amelyet az ideai áradás teljesen elsodort. A hidat most a modern technika elvei szerint renoválták. A munkálatok három ezer dírnárba kerültek.

A teherpróba alkalmával egy szerelvény haladt át a hidon és a mérnökök tízenöt milliméter süllyedést állapítottak meg. A vizsgálat megállapította, hogy a hidó a falu felé néző részén meglazult, aminek következtében a hid forgalombahelyezése halasztást szenved. Érdekesebb eset áll elő, ha a hid hamarosan el nem készül, mert a szécsányi hid is nagyon rossz állapotban van és alapos és mielőbbi javítást igényel. Ebben az esetben *Bánát teljesen el lenne vágva a forgalomtól és egyedül csak a Szubotica—Szeged—Kikinda-vonalon lehetne a szállítást lebonyolítani*, mert a még használatban levő szentai Tiszahid is úgy megrongálódott, hogy ott is be kell szüntetni a közlekedést.

Gazdasági körökben nagy érdeklődéssel kísérik, hogy a tomaseváci hid javítási munkálatai mikorra fejeződnek be.

Ki tud róla még?

Egy pozsonyi szőlőmunkás is tudja, ki gyilkolta meg Tisza Istvánt

A Tisza-gyilkosság felderítésére megindult nyomozást állandó érdeklődés kíséri, mert a napi sajtóban a gyilkossággal kapcsolatban fantasztikusabbnál fantasztikusabb hírek látnak napvilágot. Legutóbb Szubotica-ról kerültek érdekes adatok nyilvánosságra, amelyek Budapestben is szenzációsan hatottak, most pedig Pozsonyban fedezték fel egy jámbor szőlőmunkást, aki pontos személyleírással szolgál Tisza gyilkosa felől.

Ezt a szőlőmunkást Narcis Gyulának hívják. Narcis a pozsonyi Magyar Újság munkatársának nyilatkozott. Elmondotta, hogy 1919 májusában egy alkalommal a pozsonyi hídfőnél több embert talált, akiknek a beszélgetését, miután feltűnően gyanúsán viselkedtek, kihallgatta. Ezek egymásközt a Tisza-gyilkosságot tárgyalták és egyikük kijelentette, hogy Tisza Istvánt egy Párkány-környéki hentes és mészárossegéd gyilkolta meg. — *Én akkor szóba elegyedtem velük —* mondotta Narcis — *és megkérdeztem, hogy ki az a hentessegéd. Kérdésemre elmondták, hogy zömöktermetű, szőke férfi.*

Többet azonban ő sem tudott meg az ismeretlen emberektől, még a hentessegéd nevét sem és így csak a személyleírással szolgálhat, ha netalán a hatóságok ez irányban is akarnának nyomozni.

Ki tud róla még?

Gyilkolt a pornografia

Öngyilkos lett egy kis cselédleány, mert meztelen felvétel készítették róla

Pozsonyból jelentik: Szomorú cselédtragédia játszódott le a Pozsonytól nem messze fekvő Miava nagyközségben.

Haufl Viktor miavai fényképész, aki pornografikus fotográfiák készítésével is foglalkozott, nemrégiben összeismerkedett Brunna Mária tizennyolc éves, feltűnően csinos cselédleánnyal. A fényképész addig beszélt a cselédleánynak, addig csábította szép szóval és ígéretekkel, míg Brunna Mária felment a műterembe, levetett magáról minden ruhát és megfelelő pózban, a legteljesebb Éva-kosztümben modelt állt Hauflnak. A felvétel után a fényképész buzgón hozzálátott a sikerült kép terjesztéséhez és alig telt el néhány nap, a mia-

vai fiatalság úgy ismerte már Brunna Máriát, mint a tenyerét.

A kis cselédleány az elmúlt este nagy pohár lugkőoldatot ivott és mielőtt segíteni lehetett volna rája, borzalmas kínok között kiszenvedett. Az öngyilkos Brunna Mária levelet hagyott hátra, melyben azt írja, azért vállik meg az élettől, mert nem tudja elviselni, hogy *tisztességes lány léte meztelen felvétel készítették róla.*

A fényképész ellen az eljárást megindították.

Hindu prédikátor a bácskai evangélikus templomban

Indiai pap prédikált Jareken

Exotikus vendége van Noviszadnak, Sadhu John Nelson Cristananda délindiai luteránus vándorprédikátor, aki szombaton érkezett meg Noviszadra. A prédikátor hét éven keresztül tartózkodott a távol Keleten, ahonnan most azonnal a szándékkal jött el, hogy több európai állam meglátogatása után, hosszabb időre Amerikában telepedjen le. Sadhu-John-Nelson-Cristananda nagy fel-tűnést keltett öltözékével. Rózsaszínű burnuszt és sarut visel, arca kreol, haja és szakála koromfekete. Előadásait többnyire angol és német nyelven tartja.

A misszionárius dr. Csirics Irinéj noviszadi görögkeleti püspöknél szállt meg, akit a keresztény egyházak genfi világkongresszusáról ismer. Vasárnap Lütze Ágoston evang. hitközségi elnök társaságában Bácska-Járeken volt, ahol Wack Péter esperes fogadta. A misszionárius vasárnap a járeki evangélikus templomban nagy érdeklődéssel hallgatót prédikációt mondott Krisztusról.

A hindu vándorprédikátor hétfőn Novi-Vrbáson és Sztari-Vrbáson, kedd este 8 órakor a noviszadi evangélikus templomban prédikál. Noviszadról folytatja útját a többi evangélikuslakta bácskai községekbe.

Debeljacsán öngyilkossági járvány dal Rövid idő alatt hét ember akasztotta fel magát

Debeljacsáról jelentik: Koti-Betyár András hatvanhárom éves debeljacsai lakos pénteken egy létrára felakasztotta magát. Mire rátaláltak, már halott volt. Az öngyilkosság már szinte járványszerűen lépett fel Debeljacsán. Koti-Betyár András már a hetedik, aki rövid idő alatt felakasztotta magát.

Áprilisban Balog József huszonkét éves földmiveslegény akasztotta fel magát a padlásán. Tettének okát nem tudják. Szeptember 16-án Tokai János husz éves földmives a díófára akasztotta fel magát, mert beteg volt. Szeptember 26-án Deák János negyvenöt éves gazdálkodó követett el öngyilkosságot. Ő is kötéllel vetett véget életének gyógyíthatatlan betegsége miatt. Október 9-én Almási János nvolcvanöt éves földmives a konyhában egy szegre akasztotta fel magát. Előzőleg az ajtót bezárta és mire a házbeliek be tudtak hatolni, már halott volt. Tettének oka életuntagság. Október 20-án Cikona Ferenc hetvenkét éves gazdálkodó követett el öngyilkosságot ugyancsak életuntagság miatt. A hetedik akasztott ember Koti-Betyár András.

A sorozatos öngyilkosságok élénken foglalkoztatják a hatóságokat, de a járvány terjedésének megakadályozására nem találnak alkalmas módot.

CHARLESTON
teasütemény kilogrammonként
70
dinárért kapható a
STEINER cukrászdában
Subotica, Jelačićeva ul. 8. Telefon 206

HIREK

Három szonett

SHELLEY SIRJA
— Oscar Wilde —

Mint a kilobbant látkyák a beteg-
Ágyánál, izzó kövön vad ciprusok;
Élente itt a kis kúvik húhog
Es ékköves gyilkok keringenek,
Vörös tüzet a mákok kelyhe vet
S kriptád homályán, a nyugodt odun
Nyilván egy ódon Szlinksz les szomorun.
A zordon ör halott-ország felett.
Ó! édesen altathat itt a Föld,
Mely minden az áltoknál anyja volt,
De édesebben nyughatnál a zöld,
Zengő vizek zalába, drága holt,
Hol nagy hajók titáni, összedől
Ronsát ringatja csorba szikla-bolt.

LIBERTATIS SACRA FAMES
— Oscar Wilde —

Noha egész a Nép hitébe nőttem
S köztárságra vdgyom legkivált,
Hol mindenkét becsülnek, mint Királyt
S nincs korona, legkedvesebb előttem
Ma is, az én szabad, modern időmben,
Ha Egy parancsol, az, aki kivált
S a népmító szájhős nem kiált
Eladva mindent a zürnek dühödten.
Ezért nem kell nekem, ki torlaszon
Vörös zászlót ráz a komisz haszon
Butdja, összenéve mind a készet,
Mert nincs akkor Miveltség, Művészet,
Csak tör és Hítség, mely drkot és
S halkan sunyító, véres Gyilkols.

THEOKRITOSZ

— Oscar Wilde —

Agyaglábon pihen e nagy-nagy ország:
A régi diés és fény ma már fakó,
E kis szigeten többé nem lakó:
Alnok kezek babérját elorozták,
Lankáiról nem szól a hang se hozzád
Szabadságról, mint hajdan: Hagyd el, ó
Hagyd lelke el, hisz nem neked való
Ez a kufár-piac, hol a gonoszság
Kótyára vet hitet, tudást eladnak
S barbár zsvaja bög a durva hadnak,
Minek a mult és-jussa kellene.
Mért rontsa békém: Művészet, nagy dl-
Ti löjjetek tehát, én félreállok, Imok
Isten se kell, sem az, ki ellene.

Kosztolányi Dezső

*

— Dr. Koszics Mirkó — a kereske-
delm miniszter helyettese. Noviszadról
jelentik: Dr. Koszics Mirkó egyetemi
tanára, a noviszadi kereskedelmi és ipar-
kamara főtitkára, amint jelentették, sza-
badságáról visszaérkezett és hétfőn Beo-
gradban elfoglalja a kereskedelmi mi-
niszter helyettesi állását. Dr. Koszics
minden szombaton és vasárnap Novi-
szadon lesz, ahol a kamarai teendőket
fogja irányítani.

— A Davidovics-párt szentái tiszt-
újítógyűlése. Szentáról jelentik: A de-
mokrata párt járási választmányja va-
sárnap délelőtt tartotta tisztújító gyűlé-
sét Kerepessy Vince alelnök elnökle-
alatt. A gyűlésen a beogradi főbizott-
ság határozata értelmében betöltötték a
lemondott dr. Beleszin Bránkó elnök
helyét. Egyhangulag Gilics Milorád ke-
reskedőt választotta meg elnöké. Gi-
lics köszönetet mondott a személye
iránt megnyilvánult bizalomért és
egyvetérsre, összetartásra buzdította a
párt tagjait. Az elnökválasztás után a
pártvezetőség megállapította a novem-
ber hónap Szentán megtartandó orszá-
gos demokrata párti népgyűlés pro-
gramját.

— Meghalt Bakonyi Károly, a Mág-
nás Miksa szerzője. Budapestről jelen-
tik: Bakonyi Mihály író, miniszteri ta-
nácsos, számtalan operettlibrettó szer-
zője, hétfőn ötvenhárom éves korában
tüdőgyulladásban meghalt. Bakonyi ne-
vét a Bobherceg című operettel tette is-
mertté, de tulajdonképpen sikerét a Já-
nos vitézzel aratta, melyet Kacsóh Pon-
grác zenéjével közel hatszázszor ját-
szottak Budapesten. A Tatáriárás, a
Mánás Miska és Gróf Rinaldó operet-
tek librettóinak is ő a szerzője. Bakonyit
kedden délután temetik el.

— A Nobel-díj jelöltjei. Stockholmból
jelentik: A legközelebbi napokban eldől
a Nobel-díj odaítélésének kérdése. Ez-
uttal minden jutalélesopontra két díj
jut, a tavalyi és az idei. Csütörtökön
döntenek az orvosi díj odaítéléséről és
valószínű, hogy azt Fibriger koppen-
hági tanár kapja meg, aki a kísérleti
rákkutatás terén ért el nagy eredmé-
nyeket. Az irodalmi díj sorsa még bi-
zonytalan, miután új vélik, hogy az
utóbbi években alig jelent meg a
könyvpiacra olyan munka, amely örök-
becsű lenne, azonban a díjat minden-
esetre fel akarják osztani. A német
Thomas Mannak kilátása van a Nobel-
díjra, amelynek legvalószínűbb nyerte-
se ismét Sigfried Undset. A Nobel-díj
új jelöltje Molnár Ferenc is, akinek
»Liliom« című művét a legközelebbi
hetekben mutatják be Stockholmban.

— Közszemlére tették ki a szubotici
adókvetések. A szubotici pénzügy-
igazgatóságnál működő adófelsőzlá-
mlási bizottság, mint jelentették, e napok-
ban befejezte működését. Az adófelső-
zlámlási bizottság, amely az 1918—1921.
évre kivetett hadinyereség-, vagyoni- és
jövedelmi adókvetések ellen beadott fe-
lebbezéseket tárgyalta, kimutatást ké-
szített az összes adófizetőkről, amely-
ben megjelölte a véglegesen megállapí-
tott adóösszegeket. A kimutatást meg-
küldték a szubotici városi adóhivatal-
nak, amely ennek a kivetésnek az alap-
ján fogja lefektetni az új adófőkön-
veket. Ugyancsak e kivetés szerint fog-
ják fizetni az 1922—24. évekre szóló ál-
lami adókat is. A kimutatásokat a vá-
rosi adóhivatal 62. számú hivatalos he-
lyiségében közszemlére tették ki. A ki-
vetések ellen harminc napon belül fe-
lebbezéssel lehet élni a pénzügyminis-
térium utján az Upravni Sudhoz.

— Halálozások. Sulyos csapás érte
Maurer Antal szubotici szörmekeres-
kedőt és családját, Fia, Kálmán, huszon-
nyolc éves korában Budapesten várat-
lanul elhunyt. Maurer Kálmán, akit a
szubotici közönség a Katolikus Le-
gényegylet színpadáról jól ismert, az
Eskontna Banka tisztviselője volt, majd
amikor Bécsben hosszabb időn át ta-
nulmányozta a szörme-ipart, átvette
atyja üzletének a vezetését. Néhány
nappal ezelőtt vakbélgyulladás tünetei
között megbetegedett, mire felutazott
Budapestre, hogy megoperáltassa ma-
gát. Utközben azonban annyira rosszul-
lett, hogy megérkezése után nyomban
be kellett szállítani a Rókus-kórházba.
Az orvosok a műtét alkalmával megál-
lapították, betegség annyira elmérge-
sedett, hogy kevés remény mutatkozik
élete megmentésére. A katasztrófa va-
sárnap be is következett. Halálát ki-
terjedt rokonság gyászolja. A család
íránt óriási részvét nyilvánul meg.
Holttestét hazaszállították Szubotici-
ra, a hol a családí sírba helyezik el. —
Trafikant Gábor szubotici nagykeres-
kedő hosszas betegség után negyven-
hat éves korában szombaton elhunyt.
Hétfőn délután temették el óriási rész-
vét mellett. Az elhunyt típusa volt a
szorgalmas és tisztességes kereske-
dők, aki minden nemes és ember-
baráti célra szívesen hozott áldozatot.
— Özvegy Beinhauer Lajosné született
Gleich Fáni, a Beinhauer-féle szállító-
cég volt tulajdonosa, 80-ik életében
hosszas betegség után vasárnap este
Szubotican elhunyt. Halálát kiterjedt ro-
konság gyászolja. Holttestét kedden
délután két óraker temetik el a Sze-
gedi-szölök 105. szám alatti gyászház-
ból.

— Miletics miniszter ki akarja béki-
teni a noviszadi radikálisokat. Novi-
szadról jelentik: Amint ismeretes, a no-
viszadi radikális-párt régóta több frak-
cióra oszlott. Ezek az ellentétek külö-
nösen a múlt év februárjában megejtett
németgyűlési képviselőválasztások al-
kalmával még jobban kiéleződtek és a
radikális-párt régi vezetői teljesen visz-
szavonultak minden politikai szerep-
léstől. Az új radikálisok is két frakcióra
oszlottak. A tulnyomó nagy többség a
dr. Ilies Bránkó vezetése alatt működő
hivatalos csoporthoz tartozik, míg a
kisebbségi része a pártnak dr. Milovano-

vics Milován polgármester köré cso-
portosult. A két utóbbi frakció élesen
került egymással és gyakori viharos
városi közgyűlések, főként a két
pártbeli frakció harcának következmé-
nye. Dr. Miletics Szlávko miniszter, a
noviszadi radikális-párt vezetője és lista-
vezetője többszöri kísérlet után vasár-
nap délután két órára a Zasztava helyi-
ségekbe értekezletre hívta meg a két
frakció vezetőit, de az értekezleten olya-
nok is résztvettek, akiket a radikális párt
kizárt kebeléből. Az értekezlet délután 5
óráig tartott, anélkül, hogy a két frakció
közti a legkisebb közeledés jött volna lé-
re. Minthogy dr. Miletics Szlávko mi-
niszternek vissza kellett Beogradba utaz-
nia, a tanácskozások folytatását jövő va-
sárnapra halasztották, de dr. Miletics az
elhangzott felszólalásokból már most
megállapította, hogy országos politika
szempontjából egységes a párt felfogása,
csak épp városi kérdésekben vannak
mélyreható elentétek. Noviszadi radkái-
s körökben pesszimiztikusan itélik
meg a miinszter békeakcióját.

— Ujabb hivatalvizsgálat a szuboti-
cai adóhivatalnál. A szubotici pénzü-
gyigazgatóság a pénzügyminisztérium
utasítására hétfőn délelőtt megbizta
Vujinovic Márkó és Crjenko István
pénzügyigazgatósági főtitviselőket,
hogy vizsgálják felül a szubotici vá-
rosi adóhivatal működését. A két fő-
titviselő hétfőn délelőtt a pénzügy-
igazgatóság írásbeli rendeletével meg-
jelent Jakovljevic Obrád szubotici
városi adóhivatali főnöknel és megkez-
dte a vizsgálatot.

— Egy hamburgi műkereskedésben
árverezik néhai Károly király műkin-
csreit. Berlinből jelentik: Schlützter
hamburgi műkereskedő termeiben hétfőn
kezdődött néhai Károly király sok mű-
tárgyának árverése. Az árverésre ke-
rülő festmények és más műtárgyak
nagy része az alsóausztriai Persenberg-
kastélyból és más Habsburg-paloták-
ból valók. Az árverésre kerülő tárgyak
közti kevés a nagybecsű munka. Az
aukción legértékesebb műtárgya egy
francia gobelin.

— Háromszáz áldozata van az ör-
ményországi földrengésnek. Moszkvá-
ból jelentik: Az örményországi földreng-
ésről érkező újabb hírek szerint a
földrengés Alexandropol városát és a
környékbeli külváros teljesen elpuszti-
totta. Magában Alexandropolban har-
minc a halottak és negyvenöt a súlyos
sebesültek száma. A katasztrófának ösz-
szesen háromszáz áldozata van.

— A radikális párt nagy győzelme
a szentái szerb hitközségi választáso-
kon. Szentáról jelentik: Óriási érdekl-
lőds előzte meg a vasárnap megtartott
szerb hitközségi választásokat. Két párt
állott egymással szemben: a dr. Luda-
jics Milos által vezetett radikális-párt
és a független demokratákkal szövet-
kezett Jovánovic-féle radikálisok. A
választás délután két óraker kezdődött
Vukov Andrija alelnök elnökle alatt.
Az egyesült ellenzék Lalin Miladint je-
lőlte elnöknek, míg a radikálisok dr. Lu-
dajics Milost jelölték. A szavazás er-
ményeként dr. Ludajicsot 24 szavazat-
tal 13 ellenében elnöké választották.
Ludaics azonnal át is vette az elnöklést,
néhány szóval megköszönte a bizalmat,
azután ő vezette tovább a választást,
amelynek eredményeként alelnökké Vu-
kov Andriját, jegyzővé Tucakov Alek-
szandart, pénztárossá Szlávnic Omert
választották meg. A tisztikar vala-
mennyi tagja a Pasics-féle radikális-
párt hive.

— A szubotici vasutigazgatóság saj-
tópere a noviszadi bíróság előtt. Novi-
szadról jelentik: A Noviszadon megie-
lenő »Noviszad« hetilap a szubotici
vasutigazgatóságnál lefolytatott vizsgá-
lati kapcsolatokban azt írta, hogy Szu-
botican titokzatos módon eltűnt ezer
vagon fa, amelyet egy ljubljani cég-
nek kellett volna leszállítani, de amely-
nek ellenértékét a cég megkapta. A cik-
kért Szpasics Velisláv, a lap felelős
szerkesztője vállalta a felelősséget. A
noviszadi törvényszék hétfőn tárgyalta
az ügyet és elhalasztotta a tárgyalást,
míg a szubotici vizsgálat be nem feje-
ződik.

— Börtönre ítél testvérek. Becke-
rekről jelentik: A becskerekli törvény-
szék érdekes csalási ügyben hozott hét-
szék ítéletet. Besuly Dusán és Besuly
Csedomir tapulai lakosok 1924. májusá-
ban búzát adtak el egy Grün nevű becs-
kerekli kereskedőnek. A kereskedő nyug-
tát adott az átvételről és a cég pénz-
tárához utasította a két testvért, akik
azonban a vételárat feltüntető összeget
meghamisították és így tiztzer nagyobb
összeget vettek föl. Ilyen módon hatezer
dinárral károsították meg a céget. A
tárgyaláson kiderült, hogy a két testvér
rablógylkosságért öt-öt évi fegyházat
kapott a háboru előtt. A bíróság Besuly
Dusánt egy évi, Csedomirt pedig egy
évi és hét havi börtönre ítélte. Az el-
ítéltek felebbeztek.

— Az eltévedt golyó megölt egy ha-
lászát a noviszadi Hadi-szigeten. Novi-
szadról jelentik: A noviszadi helyőrség
őszi hadgyakorlatán, amelyet ezidén is
a Hadi-szigeten tartanak, végzetes sze-
rencsétlenség történt. A hatóságok fel-
hívták a lakosság figyelmét, hogy a
gyakorlatok ideje alatt senki se lépjen
a szigetre. Hétfőn a tilalom ellenére a
szigetre ment Ivanisevic Milvoj hu-
szonnégy éves noviszadi halász, akit
egy eltévedt éles golyó 1500 méter tá-
volságról szíven talált és megölt. A
katonai és polgári hatóságok vizsgálat-
ot indítottak a szerencsétlenség ügyé-
ben.

— Szerencsétlenség Vadászat közben.
Szentáról jelentik: Vasárnap délután a
szentái határban rendezett körvadá-
szaton egy eltévedt golyó Kelemen Je-
nő textilnagykereskedő jobb alsó láb-
szárába furdott. Kelemen Jenő autón
lakására szállították és orvosi kezelés
alá vették.

— Uj községi képviselők Malldjosen.
Mali-Idjoseről jelentik: Elek Elek és Du-
dás Mátyás mali-idjosi községi képvél-
selők többségükre való hivatkozással
leköszöntek képviselői tisztségükről. He-
lyükre György Antal és Hegyi Pál ma-
li-idjosi lakosokat nevezték ki.

— Elfogott kerékpártolvaj. Noviszad-
ról jelentik: Tomics Nikola rendőrnek,
aki a vasuti hidon teljesített őrszolgála-
tot, feltűnt egy kerékpáros, aki Petro-
varadinra igyekezett és igazoltatta. A
kerékpáros erre el akart menekülni, de
a rendőr utolérte és behozta a rendőr-
ségre, ahol ugyanakkor Human Mihály
feljelentést tett, hogy kerékpárját ello-
pták. A károsult a behozott kerékpárban
felismerte tulajdonát. A letartóztatott
tolvajt, Kreuzer József bognárt átadták
az ügyészségnek.

— Decemberben ítéleznek Mussolini
merénylői felett. Rómából jelentik: A
Tribuna szerint befejezték a Mussolini
három merénylője ellen megindított viz-
sgálatot. Ezek a merénylők tudvalevően
a következők: Miss Gibson, aki örültek
házában van, továbbá Zaniboni és Lu-
zetti. A Zaniboni-perben december első
felében tartják meg a tárgyalást.

— Egy betörő csak dollárok után ku-
tatott. Noviszadról jelentik: Rózsa Jó-
zsef Amerikáitárt noviszadi építő-
mester vasárnap este tizenegy óraker
tért haza a kávéházból Zmaj Jovánovic-
ucca 35. szám alatti lakására, amelyet
felforgatva talált. Az ajtó felfeszítve,
a szekrények tárva-nyitva, az összes buto-
rok felfordítva, a szekrényekből minden
ruhanemű a földre hanyva feküdt. Rózsa
a kapun egy embert látott kisorsanni.
Nyomban jelentést tett a rendőrségnek,
ahonnan Rákics Radenko rendőrkaptány
a helyszínre sietett, ahol megállapították,
hogy Rózsanak csak egy új ruhája, né-
hány darab fehéreneműje tűnt el. Egy
órával több azonban a szomszédos ház
kapujában megtalálták a szépen össze-
hajtogatva földre tett ruhát és fehér-
neműt. Rózsa, aki röviddel ezelőtt tért
vissza Amerikából, visszaemlékezett,
hogy szombaton valaki érdeklődött nála,
nem-e volna eladó dollárja, amire azt
válaszolta, hogy van még ötszáz dollár-
ja. Rózsa azt hiszi, hogy valaki hallgat-
ta azt a választát és azt hitte, hogy a dol-
lárokat otthon őrzik. Valószínű, hogy a
betörő csak a dollárokat kereste és azért
hozta vissza az ellopott ruhát is. A
rendőrség keresi a tettest.

— **Megvizsgálják a tiszai töltéseket.** Sztaribecsejéről jelentik: A napokban Sztaribecsen járt Mirkov Nikola miniszteri biztos és megvizsgálta a tiszai töltés egyes szakaszait. A miniszteri biztos megelégedését fejezte ki a töltések szaksterü gondozása miatt.

— **Leégett egy noviszadi ügyvéd szállása.** Noviszadról jelentik: A gospodjincei határban vasárnap este nagy tűz pusztított. Eddig még ismeretlen okból kigyulladt dr. Popovics István noviszadi ügyvéd szállása, amely teljesen leégett. A csendőrség megindította a nyomozást, mert az a gyanu, hogy a tüzet gyújtogatás okozta és a gyújtogatással Adolf Jakab mezőőrt gyanúsítják, aki vasárnap óta eltűnt a környékről. A nyomozást folytatják.

— **Tolvaj szállodai portás.** Noviszadról jelentik: Ördög Verona sztariibecseji asszony feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes kétezergyszáz dinár készpénzt ellopta a lakásáról. A gyanu Ördög Verona lakójára. Kopilovics Joca szállodai portásra hárult, aki, amikor le akarták tartóztatni, megszökött. Csak hosszabb nyomozás után sikerült ismét kézrekeríteni, mire letartóztatták és bezárást kaptak a noviszadi ügyészség fogházába.

— **Elfogott zsebtolvaj.** A szuboticei vasúti rendőrség vasárnap este letartóztatta Horváth József negyvenkilenc éves foglalkozás nélküli egyént, aki Nikolics Mita adai kereskedő zsebéből kilopta a pénztárcát. A zsebtolvajt maga a károsult fogta meg és átadta a vasúti rendőrségnek. A vasúti rendőrség a zsebtolvajt átadta a szuboticei városi rendőrségnek.

— **Verekedő cigányok.** Szomborból jelentik: Müller Mihály bezdáni korcsmájában Nagy Mihály, Gyenes Lázár és Kolompár Mihály cigányok összeverekedtek Kis Sándor, Bisztrica János, Virág János és Benyák Pál legényekkel, akik a cigányokat kiverték a korcsmaszobából. A cigányok erre kövekkel kezdték a korcsma valamennyi ablakát. Müller feljelentésére a csendőrség megindította ellenük az eljárást.

— **Halálra gázolták a lovak.** Szomborból jelentik: Kennert Márton szolga-legény, aki Balla György csonopjai földbirtokán volt alkalmazásban, kocsival elindult Szomborba. Utközben egy autó jött szembe, amitől a lovak megijedtek és elkapták a kocsit. Kennert meg akarta fékezni a lovakat, de leesett a kocsiról és a lovak halálra gázolták. A csendőrség megindította a nyomozást.

— **A debreceni színházat is moziból akarják eltartani.** Amit Szuboticán kényszerből fognak megcsinálni, azzal másutt is kísérleteznek, a rossz színházi konjunktúra folytán moziból akarják eltartani a színházat. Mint Debrecenből jelentik, a Csokonay-színház súlyos válsággal küzd és Kardos Géza színigazgató folyamodott a városhoz, hogy engedje el a színház százhuszmillió tartozását, mondjon le a vígalmiadóról és támogassa a színházat fűtéssel és világítással. A városi tanács ülésén Magoss polgármester kifejtette, hogy a város közel egymilliárdot áldozott eddig a színházra, amelynek anyagi válságát a mozik versenye okozta. Az egyetlen megoldás tehát az volna, hogy a város moziengedélyt kapjon s annak jövedelméből fedezze a színház deficitjét. Evégből a polgármester érintkezésbe fog lépni Sziotovszky belügyminiszterrel.

— **Rendbírásra ítélt szentai könyvkereskedő.** Noviszadról jelentik: Gilics Milorad szentai könyvkereskedő múlt évi július 14-én tanuként volt beidéve a szuboticei törvényszékhez és amikor a tanácselnök a tárgyalást elhalasztotta és közölte Gilicsel, hogy új idézést fog kapni, a kereskedő a teremből távozva, sértő mozdulatot tett, amiért a tanácselnök öt napi elzárásra ítélte. A noviszadi felelőbírói bíróság szombaton helybenhagyta az ítéletet. Gilics semmi ségi panaszt nem jelentett be.

Köpködő kaszinó

Alföldi falvakban szokás megállni a faluháza előtt ünnepponon, vagy télen, amikor szünetel a mezei munka. Szuboticán, ebben a százezer lakosú alföldi faluban, évtizedek, évszázadok óta divat állni a városháza előtt. Vasárnaponként a fél főteret el szokták lepni a civilek és az ugynevezett »köpködő« csopott sincs előnyére sem a nagyvárosi forgalomnak, sem a közegészségnek. Akadtak már a sajtóban, a városházán botor kísérletezők, akik megpróbálták szép szóval, rendőri hatalommal elparancsolni az álldogálókat a városháza elől, de az ilyen kísérletek mindannyiszor csődöt mondtak az ősi polgároknak szerzett jogaikhoz való ragaszkodásán. Ott állt az apám is, meg a nagyapám, miért ne volna szabad nekem? Városházi nagyurak buktak már meg a köpködő miatt, de amit sem jó szóval, sem hatalommal nem lehetett elérni, sem csendesen elintézték a reklámpadok. Amióta a terekre és a nagyobb uccákra kitétték a színesre festett új padokat, egyszeribe feloszlott a városháza előtt álló tábor. Kisebb csoportokra oszlott a tömeg és elhelyezkedett egy-egy közel pad körül. A nagy főtéri kaszinó helyett apró kis csoportok alakultak, amelyek ugyan közlekedés szempontjából nem olyan kellemetlenek, mégis szomorúan bucsuznak el a régi nagy uccai kaszinótól, mert ezzel ismét megszűnt egy ősrégi szuboticei specialitás.

— **A temetőcsész és a telepes.** A szuboticei törvényszéken hétfőn ítélték meg Csulics Zvezdán tanácselnök büntetőtanácsa Stanojlovics Alekszander fiatal-korú csantaviri telepes bűnjegyében, aki súlyos testisértés büntetvével volt vádolva. A vád szerint Stanojlovics 1926. március 7-én megtámadta Sepcsik Pál csantaviri temetőcsészt és késsel megsebezte, úgy hogy husz napig gyógyuló sérülést szenvedett. A tárgyaláson a vádlott úgy adta elő az esetet, hogy a kérdéses napon ő egy keskeny ösvényen haladt, szembe lött vele Sepcsik a feleségével. Amikor találkoztak, Sepcsik rászólt, hogy térjen ki, majd szidalmazni kezdte és megtámadta. Birokra mentek, a földre estek. A kezében levő késsel véletlenül sebezte meg Sepcsiket. A sértett ezzel szemben úgy adta elő az esetet, hogy ő délután négy óra tájban feleségével jött a vejétől, aki a tanyákon lakik. Az országúton jöttek, amely elég széles husz embernek is. Szó sem volt arról, hogy ő nem akart kitérni, hanem a vádlott már előre kivette kését, amikor meglátta őket jönni. A felesége látta megvillanni a vádlott kezében a kést és mindjárt azt mondta: Meneküljünk! Az asszony el is futott, de ő nem szaladt el és a telepes az oldalán a késsel megsebezte. Három héttel feküdt. A bíróság több tanu meghallgatása után bűnösnek mondotta ki a vádlottat testisértés vétségében és tekintettel arra, hogy fiatal-korú, 15 napi elzárásra és 100 dinár pénzbírságra, valamint 1700 dinár kártérítésre ítélte.

— **Meghalt az elgázolt öregasszony.** Noviszadról jelentik: Október 15-én Arambasics Mária 75 éves öregasszony a Szuboticai-uccában a kocsin haladt és nem hallotta a mögötte kocsin haladó Miodragovics Ilija csenej fuváros figyelmeztetését. Miodragovics kocsija elgázolta az öregasszonyt, akit azóta a városi kórházban ápoltak. Arambasics Mária pénteken éjjel a kórházban meghalt. Az ügyészség megindította az eljárást Miodragovics ellen és elrendelte a holttest felboncolását.

— **Állami címer — a céllövőbódén.** Sztaribecsejéről jelentik: Krnyajszki Velimir vásári mutatványos a céllövőbódéjának céltáblájára címet festetett. A legutóbbi sztariibecsei vásáron a hatóság közvegeken feltűnt a címer és az állam címerének jogtalan használata miatt eljárást indítottak Krnyajszki ellen.

— **Véresre verték a kocsmá udvarán.** Potiszkiszvetinikoláról jelentik: Radács Jakab potiszkiszvetinikolai kávéházában vasárnap este táncmulatságot tartottak. A mulatságon Ritter Ferenc huszonnégy éves gazda is részt vett. Amint kilépett az udvarra, négy suhanc, akiket a sötétben nem ismert fel, neki támadtak; bottal véresre verték és az udvaron hagyták. Körülbelül egy óra hosszat feküdt eszméletlenül Ritter az udvaron. Amikor rákadtak és eszméletre térítették elbeszélte, hogy amikor megtámadták segélyért kiáltott, de a kávéházi zene elnyomta hangját. A csendőrség megindította a nyomozást a támadók felkutatására.

— **Földet kaptak a maliidjosi szegény magyarok.** Maliidjósiról jelentik: Mali-Idjos község képviselőtestülete az elmúlt héten 190 szegény magyar családnak, családonként fél-fél lánca földet osztott ki a községi földekből. A kiosztott földeket már magyreszt be is vetették.

— **A birkatolvaj és orgazda.** Maliidjósiról jelentik: Bács-Doroszlón. Szta páron és Deronján az utóbbi hetekben több helyen birkákat loptak el. A rendőrség kinyomozta, hogy a birka-tolvaj Csincsák József mali-idjosi lakos. Csincsák eleinte tagadott, de később tiz darab birka ellopását magára vállalta és elmondta, hogy a birkákat Tóth Péter mali-idjosi mézárósnak adta el. Az eljárást Tóth ellen is megindították.

— **Csatornába fult kisleány.** Temerinből jelentik: Pénteken délután Temerinben Balázs Teréz három éves kisleány a csatornába esett és megüldött. A szülők ellen megindult az eljárás gondatlanság miatt. A noviszadi törvényszék részéről vizsgálóbizottság szállt ki Temerinbe.

— **Ezer dinárosokat tépett szét mulatás közben.** Sztaribecsejéről jelentik: Osztoics Ácó sztariibecsei lakos az egyik szállási csárdában mulatott. Mulatás közben több darab ezer dinároszt tépett. A különös módon mulató ember ellen megindult az eljárás.

— **Kiadják a becskerekéi vasúti pénztár betörőjét.** Écs Mita volt becskerekéi vasúti hivatalnokot, akit a becskerekéi vasúti pénztár kirablásával gyanúsítanak, mint emlékeztető. Szombolyán letartóztatták. A szuboticei vasúti rendőrség főnöke, aki a román hatóságok engedélyével a letartóztatást foganatosította, megindította a kiadatási eljárást. A román hatóságok hajlandók kiadni a betöréssel gyanúsított Écsot. A szuboticei vasúti rendőrség részéről Fedel Martin helyettes komesszár utazott el hétfőn Szombolyára, aki onnan Becskerekre szállítja Écs Mitát. A rendőrtisztviselő Szombolyán nyomozást folytat abban az irányban, hogy vannak-e Écsnek román területen büntársai.

— **Egy kilencéves fiut belöktek társai a kukoricamorzsológépbe s a holttestet elrejtették.** Szegedről jelentik: Szeged-Alsótanyán egy kukoricamorzsológép körül több fiatal gyerek játszott s a munkások a gépet és a gyermekeket felügyelet nélkül hagyták. Ez idő alatt történt, hogy Bózsó Mihály kilenc éves fiut hasonlókori társai belöktek a szöges morzsológépbe, amely a szerencsétlen fiut annyira összeroncolt, hogy a gépben meghalt. A fiatal gyerekek a halál bekövetkeztekor annyira megijedtek, hogy a kis holttestet kivitték az országútra és a bokrok közé rejtették.

— **A szovjet fegyverkezik a tengeren is.** Moszkvából jelentik: A kommunista fiatalság a szovjet-flotta fölötti protektorátusa kimondásának negyedik évfordulóján a moszkvai szakszervezetek házában nagy ünnepséget tartott. Az ünnepi beszédet a szovjetek tengeri haderejének vezetője, Mukrevics tartotta. A szovjet-haditengerészet főparancsnoka kijelentette, hogy Oroszország mai balti-tengeri flottája erősebb, mint az összes balti államok haditengerészetete, a német haditengerészetet is beleszámítva. Oroszország fekete-tengeri hadereje pedig magasan felülmúlja az összes fekete-tengeri államok tengeri haderejét.

— **Wrangel tábornok Noviszadon.** Noviszadról jelentik: Wrangel-Nikolajevics Péter báró, tábornok, az orosz fehér hadsereg főparancsnoka rövidesen Brüsszelbe teszi át lakhelyét, ahol mérnöki irodát nyit. Mielőtt azonban Jugoszláviát elhagyná, végigjárja az orosz-lakta fontosabb jugoszláv központokat és mindenütt elbucszuk emigránsaiktól. A múlt héten Zagrebban járt, szombaton délután pedig Noviszadra érkezett, ahol az orosz kolónia nagy ünnepélyességgel és meleg szeretettel fogadta. Az orosz csitaonicában tiszteletére bucsuacsora volt, amelyen az orosz emigráció valamennyi Noviszadon és környékén időző számottevő tagja részt vett.

— **A »Büntetőtörvénykönyv és Novella«.** Dr. Jociics főügyész értesíti az érdeklődőket, hogy munkája a »Büntető Törvénykönyv és Novella«, valamint az új Büntetőtörvénykönyv tervezete magyarázattal és bírói gyakorlattal készen van, remélhetőleg november végén már meg fog jelenni. Kéri, hogy művét ne tévezzék össze Kupuszarevics ügyvéd ur hasontárgyú művével.

— **Eljegyzés.** Bubori Ilonka Szubotica és Balogh Jenő Beli-Monasztir jegyesek.

— **Több száz hold föld bevetetlen maradt Sztarakanizsán.** Sztarakanizsáról jelentik: A legutóbbi agrárrevízió folyamán mintegy háromszáz dobrovoljácól elvették a földet, mert a telepesek nem tartózkodnak Kanizsán. Az elvett földeket a régi birtokosok már nem vették be, ujaknak még nem osztották ki és most több száz hold bevetetlenül áll a kanizsai határban. Sztarakanizsán sok szegény földműves bérebevénné egy gazdasági évre is a parcellákat, helyi igénylőknek azonban még pénzért sem adnak földet Sztarakanizsán.

— **Házasság.** Ujhelly Mária Tótkomlós és dr. Stössel Ernő Szentá házaságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Dr. Weisz Jenő ügyvéd Temerin és Hubert Stella Noviszad f. hó 21-ikén házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Kinában embereket égetnek a banditák.** Londonból jelentik: Sanghaiból jelentik a Timesnak: A honani tartományban banditák garázdálkodnak. Csaukiauban a banditák állítólag husz embert elevenen megégettek.

— **Szinaranyból varratott magának bluzt Párisban egy amerikai milliomosnő.** Párisból jelentik: Beil amerikai milliomos fiatal neje egy itteni iparművészeti műteremben aranybluzt készíttetett magának. A bluz valóságos aranypáncél, hihetetlenül parányi aranyláncszemekből van szöve s még közelről is úgy látszik, mintha arany színű selyem volna.

— **Agyvértódlás, szívszorogás, nehéz lélegzés, félelemérzet, idegesség, migrén, álmatlanság a természetes »Ferenc József« keserűviz használatával által rövidesen megszüntethetők.** Tudományos megállapítások megerősítik, hogy a *Ferenc József* viz a makacs székszorulás mindenféle jelenségeinél a legjobb szolgálatot teszi. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

A NAGY BERLINI
RÁDIÓKIÁLLÍTÁS
UJDONSÁGAI!
3 LÁMPÁS
RÁDIÓKÉSZÜLÉK
Din. 1500

Garantált Európa vétellel!
A legnagyobb rádiókészülék és
alkatrészraktár!
ALTERNO MŰSZAKI VÁLLALAT
Kr. Petra 26. NOVISAD Telef. 414
RÁD. ÖBERENDEZÉSEK RÉSZLETTFIZETÉSRE IS.
Kéjen ajánlatot! 7842

Szenzációs bemutató a Narodni-mozgóban. Nagyszínész nagy alkotása. »Jakob fiai« a szezon legmeggrázóbb tragédiája fut a Narodni-mozgóban még három napig. Bernstein szenzációs drámája kiválóbb alakításban, pazarabb megjátszásban nem került még színre sem színpadon, sem pedig mozivászonon. Rudolf Schildkraut, a legnagyobb élő színész; végre olyan szerepet talált, melybe beleformálta egész rendkívüli egyéniségét. Rudolf Schildkraut megtalálta a filmjét. E filmnek nem kell sok kommentár, csak ennyit: **Bécs:** 4 hónapig játsza 4 mozgóban. **Budapest:** Omnia, Kamara, Capitol és Tivoli tartja műsoron szeptember 19-ike óta, állandó zsufolt házak mellett. **Beograd:** 15 napig játszott. **Zagreb:** 20 napig játszott. **Novisad:** Egyszerre két mozgó hozta, az Apolló és Odeon színház. Minden szezonnak megvannak a maga szenzációi, de ez a film a szenzációk szenzációja.

Felkérjük a t. orvos kartársakat, hogy f. hó 28-ikán, csütörtökön d. u. 6 órakor a Nemzeti-szállodában fontos ügyek megbeszélése céljából saját érdekükben megjelenni sziveskedjenek. **Rendezőség.**

— **Orvosi hírek.** Dr. Márton Sándor orvos rendeléseit november elsején Malidjofoson megkezdi.

— Dr. Strasser Géza orvos Szomborban, Röntgen-laboratóriumában Diathermia készüléket állított fel, mellyel a modern orvostudomány szerint sikeresen gyógyít idült női betegségeket, reumát s izületi bajokat s asztmatikus bántalmakat. Saját villanytelep. Rendelés egész nap.

Takarékoskodhat télen is a fával, ha »Zephir«-kályhát használ lakásában. Kapható Barzel vaskereskedésben Subotica. Telefon 123.

SZINHÁZ

Iglói diákok

A szubotícai Népkör műkedvelő gárdája vasárnap este zsufolt ház előtt, óriási sikerrel újította fel Farkas Imre örökbecsű darabját, az »Iglói diákok«-at. A szereplők egytől-egyig műkedvelői képességük legjavát nyújtották, ezenkívül a rendezés is teljesen kifogástalan volt. A darab gördülékenységét nagy mértékben elősegítette az, hogy a szünetek ezuttal sokkal rövidebbek voltak, mint ahogyan ezt a műkedvelőknél megszoktuk.

A szereplők közül Szekenderovics Bözsike Évi szerepében pompás alakítást nyújtott. Nagy Pál és Kókay Dezső nagy színpadi készséget árultak el, különösen énekszámaikkal arattak szép sikert. A kisebb epizód-szerepekben elsősorban Szedlák Lajost, Garay Bélát és Sztipics Bélát illeti dicséret. Deutsch József, Bujdosó Lajos, Tamási Imre, Mamuzsich István, Sztantics Béla és Kiss Jenő kis szerepeiket kitűnően megjátszották.

— **A Millos Artur és Krautsay Erzi** balletestjéről közölt tudósításunk utolsó bekezdése a nyomdában technikai okokból kimaradt. Ebben a részben emeltük ki a rendező zsidó nőegylet és népkönyha érdemét és Pátkai Sándor művész-zenekarának pompás játékát. A zenekarnak, amely Pátkai irányításával abszolút művészi teljesítményt nyújtott, rendkívül nagy része volt az est általános nagy sikerében.

Becskereken bemutatják »Az ördög«-öt. Becskerekről jelentik: A revük és operettek után végre a komoly drámairodalom próbál magának utat törni Becskereken. Az első igazi művészi eseménynek ígérkező műkedvelőelőadás november 4., 6. és 7-én lesz Becskereken, amikor Molnár Ferenc »Ördög« című nagy világsikerrel elért vígjátékát mutatják be. A főszerepet, Hegedüs Gyula szerepét Dobos László játsza. Jolán szerepében Engel Maca, Szentelen Elza szerepében Engel Piri és Cinka Panna szerepében Kirchner Panni lép fel, mind

a három a legkitűnőbb becskerekeli műkedvelő, akik biztosítják a darab nagy sikerét. Különösen nagy az érdeklődés Kirchner Panni játéka iránt, aki ezuttal először lép fel komoly színdarabban, eddig csak operettben és revüben remekelt. Az előadás iránt szokatlanul nagy az érdeklődés azért is, mert azt dr. **Borsódi Lajos** rendezi.

»**A Nóta vége**« **reprize Becskereken.** Becskerekről jelentik: A Kadima sportklub kitűnő műkedvelő gárdája szombaton és vasárnap három előadásban újra lejátszotta a városi színházban Bus-Fekete-Zerkovitz »A nota vége« című operettjét zsufoltságig telt nézőtér előtt. Az operettből és az egész estéből Kirchner Panni bámulatos játéka varázslat rendkívülit. Kivüle Spira Erna volt igazán nagyszerű, temperamentumos, eleven, kacér, művészi. Kövesi Boris bájos volt, meleg és közvetlen. Spira Károly sikeresen birkózott meg nagy szerepével. Az egész előadás harmónikusán szép volt, pazar és ragyogó kiállítással. Flesch Lipót ugyanis mint rendező, ugyanis mint színész kifogástalan. A közönség pompásan mulatott és rengeteget tapasztalt a hosszú előadás alatt.

KÖZGAZDASÁG

Mayrisch lett a nemzetközi acélkartel elnöke. Berlinből jelentik: A közelmúltnak legjelentősebb eseménye volt a nemzetközi fémkartel megalakulása, a mely szoros kapcsolatba hozta Nyugat-Európa nehéziparát. Főleg Németország gazdasági élete nyeri vissza békébeli képét a kartel alakulása folytán és ennek tudható be az a nagy gazdasági fellendülés, amelynek jelei az összes európai államokban máris jelentkeznek. Az acélkartel elnökévé Mayrisch luxemburgi nagyiparost választották, aki a napokban Berlinbe érkezett, hogy a német nagyiparosokkal együtt vezesse a további tárgyalásokat és megbeszélje azokat az irányelveket, a melyek a Brüsszelben lefektetett megállapodások gyakorlati érvényesítésére vonatkoznak.

Törlesztéses jelzálogkölcson magyarországi ingatlanokra. Arról értesülünk, hogy a eBlvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság Budapesten ismét felvette a régi törlesztéses jelzálog-kölcsonüzletnek művelését. Ezen üzletág keretében a takarékpénztár előnyös feltételek mellett nyújt jelzálogkölcsonokat úgy földbirtokokra, mint pedig budapesti bérházakra. Bővebb felvilágosítás nyerhető levélelbeli megkeresésre is a takarékpénztár jelzálogosztályában (Budapest, Apponyi-tér 5.) A Belvárosi Takarékpénztárnak törlesztéses jelzálog üzletága kétségkívül érdekelt fogja azokat az olvasókat, akiknek Magyarországon van ingatlanbirtokuk.

Fizetésektelen lett a legnagyobb osztrák textilgyár. Bécsből jelentik: Az osztrák és magyar textilkereskedőket egyaránt foglalkoztatja az a nagy fizetésektelenség, melynek szereplői részint Ausztriában, részint Magyarországon tartózkodnak. A Preis és társai híres textilgyáráról van szó, mely moratóriumról tárgyal, mert 35 milliárdot kitevő kötelezettségének nem tud eleget tenni. Azt hiszik, hogy sikerül a gyárnak hitelezőitől moratóriumot kapni.

Megalakult a vajdasági kereskedelmi egyesület szövevénye. Novisadról jelentik: A vajdasági kereskedők egyesületének szövevényét vasárnap alakították meg Novisadon Szlepcevic Zsarkó noviszadi bankigazgató elnöke alatt. Az ülésen Szubotícaról, Szentáról, Molról, Szomborból és Sztari-becejeiről is képviseltették magukat a kereskedelmi egyesületek. Az alapszabálytervezet összeállítását után megválasztották a következő tisztikart: Elnök: Szlepcevic Zsarkó, alelnök: Frank Gyula, választmányi tagok: Jakovljevic Paja, Popovics Milán, Wagner István, Lazics Sztankó, Csulum János, Weisz Frigyes, Weisz Vilmos, Cselimkovic Vil-

mos, Ernszt Bernát, Misics György, Matics Milorad és Ifkovic Nikola.

A Barcs-Pakrac-i vasut. A közlekedésiügyi minisztérium felszólította a barcs-pakraci helyi érdekű vasúttársaság Budapesti székelő igazgatóságát, hogy a vasut átvétele ügyében megindítandó tárgyalások lefolytatása végett e hó végén megbízottakat küldjön Beogradba. A vasúttársaságnak a kormány az elmúlt évekre a még el nem számolt bevételekből ötmillió dinár előleget folyósított.

Budapesti állatvásár, okt. 25. A vágómarhavásárra 425 darab vágómarhát hajtottak fel. Árak: Ökör legjobb minőségű 13—15, kivételesen 15.5, közepes 9—12, gyenge 6.5—8.5, bika legjobb 11—14, kivételesen 14.5, közép és gyenge 7.5—10.5, tehén jó 12—14, kivételesen 14.5, közép és gyenge 6.5—11.5, kicsontozni való marha 3.5—3.6, növénydékmarha 5—11. A vásár irányzata vonatott. A sertésvásárra 3600 darab sertést hajtottak fel. Árak különként élősúlyban: Könnyű sertés 16—16.5, közepes 16.5—17.2, nehéz 17—17.6. A vásár irányzata élénk.

Megalakult az Országos Iparos Bank. Beogradból jelentik: Az Országos Iparos Bank Beogradban tartott alakulógyűlésén a részvényjegyzéseket február 20-ig meghosszabbították. Az alapítókét hetvenöt millió dinárban állapították meg. A részvénytőke negyven százalékát az államkincstár jegyzi le és fizeti be. Egy-egy részvény kétszáz dinárba kerül, melynek husz százalékát azonnal ki kell fizetni. A bank átveszi a Narodna Bankától az iparosok segélyezésére megkezdett akció anyagi kivitelét s különös tekintettel kíván lenni a vajdasági iparosok hitel igényére.

KINTORNA

— Nem vezethetne be néhány jobb családba? Hamarosan özvegy leszek!

*

Rotschild fényes estélyt ad, amelyre meghívta egy igen szegény távoli rokonát is. Pazar vacsora után a vendégek egy része átvonul a dohányzóba, míg a többiek az ebédlőben maradnak. Öt perc múlva azonban a szegény vendég ezeket is átküldi a dohányzóba és amikor Rotschild emiatt kérdőre vonja, dörmögve így felel:

— Na hallod, mit éjjen egyszerre két helyen?

*

— Ismertem egy festőt, aki egyszer a szobája falára ráfestett egy pókhálót, de olyan élethűen, hogy a szobaleány egy félórát próbálta levenni a pókhálót a falról.

— Bolondság. Ilyesmi nincs.
— Dehogyan nincs. Van ilyen festő.
— De olyan szobalány nincs!

*

Schwarzkopf Budapestről Munkácsra utazik egy jó barátjához. Két nap múlva beállít hozzá egy hivatalos ember és tudtára adja, hogy pénzbírságra fogják ítélni, mert nem jelentkezett az illetékes hatóságnál, holott elő van írva, hogy minden odaérkező idegennek jelentkeznie kell.

— De uram — feleli Schwarzkopf — hát vagyok én Munkácsra egy idegen?

TÓZSDE

Zürich, okt. 25. **Zárlat:** Beograd 9.145, Páris 15.75, London 25.1275, Newyork 518.26, Brüsszel 14.725, Milanó 22.825, Amszterdam 207, Berlin 123.25, Bécs 73 egynyelcad, Szófia 3.75, Prága 15.35, Varsó 57.5, Budapest 72.55, Bukarest 2.85.

Beograd, okt. 25. **Zárlat:** Páris 174, London 274.7250, Newyork 56.49, Brüsszel 160, Milanó 247, Berlin 13.47, Bécs 498, Prága 167.80, Budapest 794, Bukarest 30.50.

Szentai gabonaárak, okt. 25. A hétfői piacon a következő árak szerepeltek: Buza 300 dinár. Ótengeri 150—155 dinár, csöves tengeri 80—85 dinár. Újtengeri téli szállításra ab vasut 115—120 dinár. Tavaszra hajóba szállítva 135—140 dinár.

Noviszadi terménytőzsde, okt. 25. Buza, bácskai 3 vagon 292.50 dinár, 10 vagon buza 77-es, 2 százalékos 295 dinár, 1 vagon bánáti 3 százalékos 292 dinár. Tengeri 2 és fél vagon bácskai 255 dinár, 10 vagon áprilisra, Tiszahajó 160.50 dinár, 5 vagon szerémi, új vukovári paritás 130 dinár, 3 vagon szerémi száritott 160 dinár, 20 vagon Begaahajó 160 dinár. Bab 5 vagon bácskai válogatott 2 százalékos 175 dinár. Irányzat: változatlan. Forgalom 61 vagon.

Budapesti gabonátőzsde, okt. 25. A határidőpiacon az irányzat ingadozó, a forgalom elég élénk. Hivatalos ármező-állapítások ezer koronákban: Buza októberre 396, novemberre 375—398, zárlat 395—396, márciusra 428—433.5, zárlat 428—429, májusra 428—434, zárlat 429—430, rozs márciusra 331—335.5, zárlat 332—333. A készáru piacon az irányzat szilárd, a forgalom nem nagy, azonban a kereslet élénk, különösen Csehszlovákia felé javul a kivitel. Hivatalos árfolyamok ezer koronákban: Buza 380—400, rozs 297.50—300, árpa 230—245, sörárpa 270—325, köles 180—190, zab 205—222.5, tengeri 252.5—255, repce 570—580, korpa 160—162.5.

Csikágói gabonátőzsde, okt. 25. Buza decemberre 144.50, buza májusra 148.75. Tengeri decemberre 77.625, tengeri májusra 84.75. Zab decemberre 44.125, zab májusra 48.25. Rozs decemberre 102.50, rozs májusra 108.75.

RÁDIÓ-MŰSOR

(A város melletti szám a hullámhosszt jelenti)

Sz-rda, október 27

Bécs (531): 16.15: Koncert. 19: Operaelőadás.

Zagreb (350): 20.30: Orosz-est.

London (365): 19: Táncczene. 21: Zene. 23.15: Koncert.

Breszlau (418): 16.30: Hangverseny. 22.30: Táncczene.

Róma (425): 17.15: Jazzband. 21: Operett.

Rádióamatőrök

csuk

„YPSILON“

forgókondenzátort fogadjanak el!
KONRATH D. D. SUBOTICA

München (489): 12.15: Koncert. 16: Hangverseny. 22.50: Táncczene.

Budapest (560): 17.02: Zene. 17: Operaelőadás.

Berlin (504): 16.30: Koncert. 22.30: Táncczene.

KONCERT ÉS TÁNC

Vasárnap, kedd, csütörtök,
szombat és minden ünneppon
STEINER CUKRÁSZDÁBAN

NYILT-TÉR

Maurer Antal és neje szül. Lidák Albin egy a saját valamint leányuk Kohán Aladárné szül. Maurer Ella nevében legmélyebb fájdalomtól megtört szívvel tudatják, hogy forrón szeretett fiuk, illetve testvére

Maurer Kálmán

f. hó 23-án Budapesten, délelőtt 11 órakor rövid szenvedés után életének 28 évében az Urban csendesen elhunyt. Kedves halottunk hült tetemét f. hó 26-án délután 3 órakor fogjuk az I. kör, Wilsonova ul. 24 sz. gyászszobából a Bajai-uti temetőben örök nyugalomra helyezni. Az engesztelő szent-mise áldozat f. hó 26-án délelőtt fél 10 órakor lesz a Szent-Teréz templomban.

Subotica, 1926. október 26.

Nyilatkozat.

Tudomásunkra jutott, hogy az általunk forgalombahozott szabadalmazott „Zephir“ fatüzelésű légfűtőes folytonos kályhákra konkurens kályhaárúsító cégek becsmerősen nyilatkoznak, miután már most látják, hogy a régi kályhagyártmányokat kiszorítja. Azt híresztelik, hogy ezen kályhák csak egy éven át használhatók.

Kijelentjük, hogy ezen állítás szemenszedett valótlan és rosszhiszemű káromlás. Aki kályháinkat megtekinti meggyőződhet azok tartós, csinos kiviteléről, csekély fűtőanyagfogyasztásáról és rengeteg versenyen kívül álló előnyeiről. A fűtés és a kályha belső szerkezete következtében koromképződés teljesen ki van zárva, tehát hosszú éveken át nem szorul tisztításra. Egyébként hivatkozunk a budapesti Technologia szakvéleményére (204/1926 sz.) és a rengeteg elismerőlevélre, melyek kályháink előnyeit, elsőrendű kivitelét és tartósságát igazolják. Sok ezer különböző nagyságú és kivitelű fűtésű Zephir kályha van a bel- és külföldön forgalomban és vevőink köszönőlevelekkel és utánrendelésekkel halmoznak el bennünket, melyek a legkésebb bizonyítékok a konkurencia kárommányainak megcáfolására.

Subotica, 1926. október hó 26.

BARZEL

vaskereskedelmi- és áruforgalmi r. t.

Önkéntes árverés

Üzlethelyiségek a Rudics-uccában, gyümölcs-piacon és a Zrinjski trgen, vendéglő 175.000 dinár, cipészüzlet 110.000 dinár, rőfőszület 85.000 dinár, borbélyüzlet 90.000 dinár és papírüzlet 80.000 dinár 1926 október 27-én délután 4 órakor dr. Kunetz Béla ügyvédi irodájában önkéntes árverésen eladatnak. A megvett üzlethelyiségek 1926. november 1-én átvehetők. Árverési feltételek meg tudhatók dr. Kunetz Béla ügyvéd és Földes Samu ruhakereskedőnél Subotican. 9066

Meghívó

A III. körű Temetkezési Egyesület f. hó 31-én délután 3 órakor rendkívüli közgyűlést tart az „Ipartestület“ helyiségében, amelyre ezennel meghívotnak ugy a tagok, mint a kedvezményezettek.

Tárgy: Határozathozatal az egyesület további sorsáról.

Subotica, 1926. okt. 24.

Vezetőség.

AT.HÖLGYKÖZÖNSÉG FIGYELMÉBE

Fővárosi mintára újonnan átalakított üzletben az őszi és téli köpenyek, ruhák, bluzok, bundák stb. árusítása megkezdődött.

Kérem a t. hölgyközönséget, hogy szükségletét fedezze nálam, hol a legutolsó divatujdonságokat a legolcsóbb árakon kapja, amit a következő néhány adat igazol:

Téli köpeny, himalája és velourból, végig bélelve
600—800 din.

Ugyanez szőrmézve
1000—1200 din.

Téliköpeny, legfinomabb tükörposztóból, szőrmézve
1350—1600 din.

Selyem-plüs kabátok tiszta selyemmel bélelve 1800 dinártól

Különlegességek szőrmebundákban és gyermekkabátokban! Hosszu szőrmebundák már 2500 dinárért, seal-bundák a legfinomabb minőségben 6000 dinárért kaphatók

HEGYI FÜLÖP
NŐI FELÖLTŐK ÁRUHÁZA
SUBOTICA, Kr. Aleksandra ulica 7.

Hitelképes egyének részletfizetésre vásárolhatnak!

Hitelképes egyének részletfizetésre vásárolhatnak!

Lignose

Vadászfégyverek, pisztolyok, eredeti füst nélküli vadásztöltények, vadász hűvelyek, pisztoly munió

Vezérképviselő és gyári lerakat:

PIRA D. D.

Zagreb
B-cesta 19/a 9766

Komlóoszlopok

tölgy, 7 m hosszú, 8—11 cm erős a vékonyabb végénél
tölgy 8 m hosszú, 12—13 cm erős a vékonyabb végénél
Ab bármelyik bácskai vasútállomás, 60 és 70 dináros árban kapható

WEITZENHOFER BERNÁT NOVISAD,
Petra Zrinjskoj 10.

HARLEY-DAVIDSON

motorkerékpárok, új 1927-es modell, új, sokban megjavított gyújtókészülékkel és sok más javítással, továbbá mindennemű pótalkatrész, felszerelési cikkek és Special-Harley-Davidson-Oil utközben.

Kérdésközlésekre készséggel felel az S. H. S. vezérképviselő:

Tehniška komercijalna družba z. o. z.
LJUBLJANA, Nunska ul. 19.

Telefon 138. Táviratcim: Tekede.

Weitzenfeld és Társa Subotica

Detailüzlet: Városi térfalota. — Telefon 192.
Engros: Wilsonova ul. 7. — Telefon 190.

Z S Á K
ZSINEG
PONYVA
PONYVA KÖLCSÖNZÉS.

Képzett kellekek mint: butorszövet, matrággradlik, afrik, lőszőr, pehelytol pótló, önműködő roletta rudak, linoleum, szőnyeg, lópokrócok, gyapju és utitakarók.

LEGOLCSÓBB ÁRAK!

Szépségápoló

összehasonlíthatatlan eredménnyel, enyhe hatással!

állandóan ezt kérje.

Szőlőoltványok

2—3 éves gyökeres oltványok, egy éves amerikai gyökeres és sima vadesszők minden fajban valamint nemesített 2—3 éves gyümölcsfák megrendelhetők

SÉVAR LASZLÓ
minta- és szőlőoltvány telepe
PETROVARADIN (Mataj) Postafiók 17
(Lerakat a vasúti rakttal szemben)

A városi kávéházban

Suboticán hétfőtől, október 18-tól kezdve az egész kávéházi berendezés edényekkel, felszolgáló állványok, kanáltartók, poharak, villanyerőre berendezett sörkészülék 2 csappal és vízvezetékkel, motor, fagyaltgép és jégkészülék 6 tartállyal, jég-szekrény, villanyerőre berendezett kávédaráló, kávépörkölő, asztalok, székek, párnázott butorok (várószobáknak alkalmas), egy kettős vas pénz-szekrény, billiárd asztalok felszereléssel és egyéb tárgyak kerülnek eladásra. 9553

Slavonia nagyobb városában

kávéház és étterem

teljes berendezéssel haláleset miatt azonnal átadó

Hosszu szerződés, előnyös fizetési feltételek
Cim: Rádió Reklám Jugoszlávij Subotica
Postafiók 48. 9618

viršti, szalámi és felvágott csak akkor megbízható, tiszta és jó, ha az **KÖRÖSI** gyárából való 9615

Házhelyek

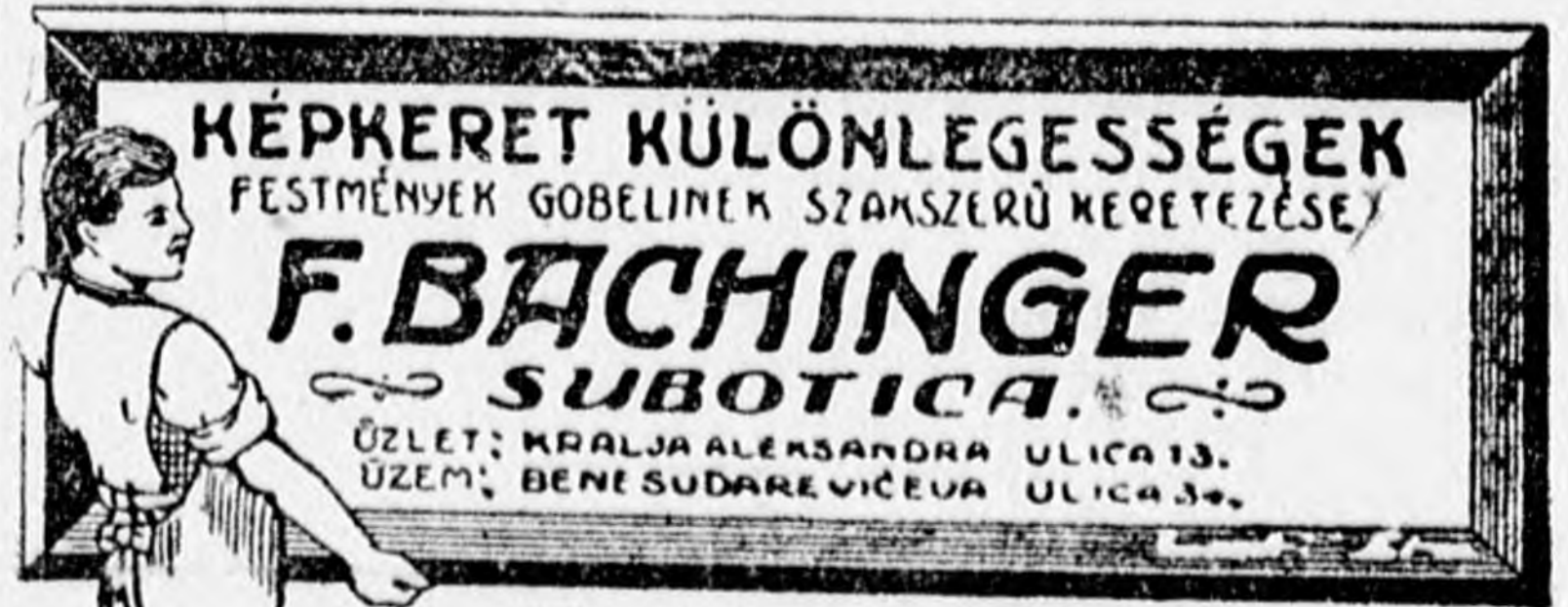
a Párhuzamos uton kedvező feltételek mellett eladók. — A telek három utcára szól. Érdeklődni a Berger malomban Suboticán. 9 65

ESTI KURIR

budapesti estilap. Főszerkesztő: Kassay Károly
A liberális polgárság lapja.

A magyarországi eseményekről az Esti Kurirból értesül a leggyorsabban. Jugoszláviában kapható a kora délelőtti órákban. Egyes szám ára 2-50 din. Előfizetési díj egy hónapra 60 din.

Előfizetéseket elfogad a jugoszláviai főbizományos
Medjunarodni Prom. Novinski i Oglasni Zavod d. d.
Podružnica Subotica, Vojnovičeva ul. 7.

OLCSÓ TŰZIFA

I-a bükkhasáb 35 dinár
apritva és házhoz szállítva.

Gerber sörgyár fatelepén Kosztina 2. Telefon 520.

9863 Garantált bécsi koksz és dorogi szén olcsóbban, mint bárhol kapható

Tüzifa

I-a gyertyán, cser,
kóris, tölgyhasáb
keverve

36 dinár

I-a bükkhasáb 38 D.

apritva és házhoz szállítva. Pontos mérés

Vujković J. és Társa fatelepén, Jukićeva 41. Telefon 669.

Tüzifa vagontételekben olcsó napi áron.

Üzlet átszervezés miatt olcsó kiárusítás!

Tisztelettel értesitem a n. é. vásárló közönséget, hogy üzletem átszervezése miatt az összes raktáron lévő áruk u. m. pezsgők, borok, likőrök, rumok, csemege és fűszerárak valamint háztartási cikkek napi áron alul lesznek kiárusítva

Kiárusítás ideje alatt is úgy mint eddig, naponta lesz kávépörkölés.

KÖRÖSI GÉZA

fűszer és csemege kereskedése
SUBOTICA, RUDICS UCCA 9146

MÉZ

elsőrendű pergetett mézet minden mennyiségben vásárol az Országos Magyar Méhészeti Egyesület Vezérképviselője Budapest IX., Bakáts-utca 8. — Mintázott ajánlatra 9850 postafordulattal válaszolunk.

Gyümölcsfákat

alma, körte, cseresznyét elad darabonként 15 és 20 dinárért

az Intézőség, Podravsko Poljoprivredno a. d. Dárdán 9108

MEGNYILT

a Vojvodina

legszebb és legmodernebb fűszer- és csemegeüzlete

SUGÁR MANÓ SUBOTICA
FELTÜNŐ OLCSÓ ÁRAK! 9509

Ujonnaz épített, modern berendezésű, vasutállomás mellett, fővonalon fekvő

szálloda és fürdő

saját vízvezetékkel és villanyvilágítással, teljes felszereléssel eladó.

Cím: Radio Reklam Jugoslavia, Subotica
Kralja Petra Park 9, postafiók 48 9633

Előnyomatott kézimunkákat előfestett gobelineket sablónokat

teljes előnyomdaberendezéseket
legolcsóbb áron, gyorsan és pontosan szállítunk
Árjegyzéket kívánatra díjtalanul küldünk!

Kézimunka és Sablónipar
Budapest, VI., Dob-ucca 30 9703

Mihajlovói gazdaságomba szükségem van
azonnali belépésre

egy gépészkovácsra

Inással rendelkezők előnyben. Ajánlatokat
NIKOLA NIKOLITS, VELIKI-BEČKEREK
Petrogradska 1. 9443

Modern ház

a beltéren, nagy 4 szobával és mellékhelyiségekkel, az udvarban további két teljesen különálló 3-3 szobás lakással eladó. Azonnal beköltözhető. Érdeklődni a Berger malomban 9666

Virágcserepek
kaphatók
ILLGENNÉL
Sokolska (Gombkötő) ul. 17 9128

Keresek megvételre
üzleti üvegállványt 17-18 méter hosszút és kiszolgáló asztalokat
Cím
Radio Reklam Jugoslavia
Subotica, Kr. Petra Park 9
postafiók 48 9634

Tyukszem
Legjobb ször tyukszem elől

Védjegy.
Kapható Le akatoknál minden gyógyszer-tá ban vagy egyenlősen a gyárból és tólerakatóból.
M. HRNJAK gyógyszerész
S'SAK 7008

Komlódrót
Fehér és fekete, minden számban, gyárszerű lerakat. Legolcsóbb árak mellett novisadi raktáramról részletesen szállítás.
Szükségletét
meglepetően olcsón
szerezheti be nálam.
Meggyőződésül kérje be
ÁRAJANLATOMAT.
Kuszli Gyula
vaskereskedés
Novisad, Tomerini ul. 8.

Mi is Beck-hez
megyünk!

Őszi divat újdonságok elkészültek.

Szövött, kötött
mellények, szvetterek,
pulloverek stb. gyermekek, nők,
férfiak részére
gyári áron kaphatók

Beck Jenő

szövött- és kötöttáru gyárában
Subotica, Pašićeva ulica 8. Gőzfürdő mellett. 9637

Mi az Ultraphon?

Ultraphon a legújabb technikai vívmányok alapján készült beszélőgép, amely minden eddig létezőt beszélőgépet annyira felülmúl, hogy általa a hang művészi visszaadásának eddig soha, sehol sem tapasztalt tökéletességét lehet elérni.

Hallgassa meg az Ultraphont és hasonlítsa össze bármely beszélőgéppel és Ön csak az Ultraphont fogja választani. A „Ultraphon“ a legkomolyabban veendő hangszer, természetű hangvisszaadással és utolérhetetlen erősséggel.

Bemutató és eladás

Popper István Novisad
Jevrejska-ucca 15 9623

Már most zerezze be
szőrméjét
Kopilovics Balázs
szücsnél,
ahol garantált valódi árut kap
és olcsón vásárolhat
Bene Sudarević ul. 2 8425

Geszténye
teljesen egészséges kilója
2 1/2 dinár
rózsaburgonyát
vagontételekben minden
mennyiségben ajánl
Kiss István
Subotica.
Barátok templomával szemben

Cipészek figyelmébe!
Speciális felsőrész
készítés mindenféle
fazon szerint legolcsóbban
és legmodernebb kivitelben
Róka István 7344
cipőfelsőrész-készítő, Subotica,
Zrinjski trg 18. (az udvarban)

**Tölgyfa-
parketták**
eredeti gyári áron
Goldfahn Bertalannál
Sombor
Kneževićeva ul. 26.
8946

Ablaküveg

minden méretben legolcsóbb áron kapható

Drag. Obradović

gyári lerakatában Beograd, Kralja Milana 31. (Uroševa Pivnica) Telefon 31-2. 8597

KORZÓ MOZI

SZERDÁN UTOLJÁRA
a nagy sikerű **FANAMET** műsor
RUDOLF VALENTINO
COBRA
HARRY LANGDON
TRAP... TRAP...
Csütörtökön kacagó előadások
Király szórakozik
Fleur és Callavet vigjáték
ZORO-HURU
TÉLI SZERELM...

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó
kétzeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
Csak felbolygított jellegű leveleket továbbítunk
Kérdezőkódokhoz válaszbélyeg melléklendő.

Nevelőnőnek ajánlkozik
komoly, intelligens uri-
leány. Beszél perfekt
horvát, német és magyar
nyelven. — Iskolaköteles
gyermekeket elősegít. —
Cím a kiadóban. 9865

Keresek szakképzett Die-
sel-motorgépszert azon-
nali belépésre. Holz-
hacker Boldizsár Baj-
mok (villanytelep). 9851

VÉTEL-ELADÁS

Nagyobb kaucióval pénz-
tárnoki vagy más bi-
zalmi állást keresek. Cím
a kiadóban. 9857

Női kalapszalom Sombor-
ban a legjobb helyen be-
vezetett, kitűnő forgal-
mu, családi okok miatt,
tutányosan azonnal eladó.
Cím a kiadóban. 9761

Eladó üzemből álló 10
HP szivógázmotor 6/A.
Irusz-darálóval és egy
10 HP magános Kornik
szivógázmotor. Lengyel
Miklós Szentá, Beograd-
szka (Árpád) ul. 73. 9852

Kisebb üzletberendezés
1000 dinárért eladó. Kre-
kus óraspecialista. Gyü-
mölespiac. 9779

Legjobb bevásárlási forrás
**kész női és férfi
fehérműben**
POLLÁK LEÓNÁL SENTA
BÁCSKA.

Kérjen árjegyzéket!

HUMANIK

NOVISAD: Duš n Naslić, Kralja Petra 11.
OSIJEK, SUBOTICA

Villamos világítás szerelése

A Villanygyár szerelési osztálya (Kostina ulica 1.) végez mindennemű szerelést
gyorsan, olcsón és szakszerűen. Saját érdekében forduljon közvetlen hozzánk

Telefonszámunk 508.

A villanygyár városi üzletében (Kostina ulica 1.) lustterek, vasalók, villamos
kályhák és minden más villamos anyag legolcsóbb árban, bő választékban.
Nagy árammegtakarítást ér el, ha lakása és üzlete világításához szükséges
égőket nálunk veszi.

Subotica Villamos Vasut és Világítási R. T.
világítási és üzemosztálya — Kostina ulica 1.

NARODNI BIOSKOP

Figyelem csak még 3 napig!
Hatalmas Bernstein regény!

Jákob fiai

mezző zsidó tragédia 9 köny-
nyekig megható felvonásban
Főszerepben

Rudolf Schildkraut
a drámai filmművészet atyja!

Jön! Péntektől Jön!
Luciano Albertini
és Vivian Gibson

Páris királya

c. ka'andor szenzáció!

Eladó 12 HP szivógázmo-
tor, abrichter, szálagfü-
résza, frézer és verőgép.
Üzemből megtekinthető.
Berényi Jánosnál. Stara-
Kaniža. 9805

Használt Ford-autók
nyersolajhajtással is el-
adók. Autó Weigand &
Co. Subotica. 9828

Modern lakások, három-
négyzetes lakások, pos-
ta közelében örökáron el-
adók. Bővebbet: Földes
ruházet. 9800

Wertheim-kasszát 2-3
számat, jó állapotban
megvételre keresek. Cím
a kiadóban. 9785

Első Bánáti Cseréngvár
(Ringofen) Aranitzky és
Társa tulajdona kedvező
áron szabadkézből eladó.
Üzemképesség kétféle felvilá-
gosítást nyújt nyújt Liu-
bica Aranitzky Opovo,
Banat. 9786

Figyelem! Egy jómenteli
éleli üzlet, konkurrenca
nélkül, kiadó vagy házzal
együtt eladó örök áron.
Bővebbet: Madasz János,
Novibecsei. 9491

Daraskó-állandó, 2 drb.
komplett, eladó. Vuikovics
J. és Társa fatelep, Subo-
tica. 9708

Jóforgalmu vendéglő szál-
ledával, 10.000 lakosu
bácskai városban, hosszú
lejáratu törlesztésre is,
olcsón eladó. Crvenka
Stock. 9680

Két gyermekocsi, kitűnő
állapotban, eladó. Cím:
Radio-Reklam Jugoslavija
Subotica, Kralja Petra
Park 9. 9777

Egy sparherdt eladó. Lang-
né Zriniski trg 17. 9859

Két lán szőlő Radono-
vácon épülettel kedvező
fizetéssel eladó. Telefon
92. 9802

Apollo Novisad

Október 26.

Az utolsó keringő

a hasonnevű operett után
7 felvonásban.
A főszerepben:
Szvetisláv Petrovics
Eugen Neufeld
Miss Tassy Harrison

27-28. Uj attrakció! 27-28.
Monte Carló

Keveset használt Chevro-
lette, 4 üléses autó, vil-
lanvinditással és világítás-
sal, olcsón eladó. Felleg
János, Madiarska ulica 27.
Novisad. 9768

KÜLÖNFÉLE

Legolcsóbban vásárol kész
férfi-, női- és gyermek-
ruhákat Földes Samu
uonnan berendezett ruha-
áruházában. Gyümölcs-
piac, Rudics utca. Divatos
férfiöltöny 500 din., férfi
raglán 600-700, fiu téli-
kabát 475, lánykabát 350,
női raglán 550, gummi kö-
peny 250, szövetszumi 450,
bőr kabát 850, szörmebé-
léssel 975, divatnadrág
225, munkaköpeny 145 és
öltöny 165. Vidékre után-
vétellel, meg nem felelés
esetén a pénzt visszakül-
döm. — Sajat érdekében
ügvelien a címre, Földes
Samu ruhaáruhaza. Kü-
lön osztály mérték utáni
rendelésre. 5905

Két üzlethelyiség Senta
ut 10. szám, november
1-ére kiadó. Ugyanott
egy nagy márványpult
eladó. 9834

Kiadó modern uccai bu-
torozott szoba külön be-
járattal november 1-ére
Cím: VII. Ivan Antuno-
vić ul. 3. földszint. 9782

Egy szép nagy uccai szo-
ba a belvárosban irodának
november elsejére kiadó.
Cím a kiadóban. 9750

5 dinár 1 kg beffleur al-
ma Piukovics József köz-
ponti irodájában, VI. Je-
lašićeva ul. 4. 9823

Varrónó télikabátot 200,
selvem és szövetszumi 80,
házi ruhát 40 dinárért el-
sőrendűen készít. Cím a
kiadóban 9827

Karácsonyi vásárra be-
érkezett áruim elhelyezé-
se végett az áraitam mé-
lyen leszállítottam. Ké-
rem m. t. vevőimet erről
meggyőződni és esetleg
a megfelelő műtárgyat
vagy képeket bizonyos al-
kalomra már most rezer-
váltatni. Balog Lina Su-
botica. 9860

Keresek 1-2 szobás bu-
torozott lakást konyhá-
val jobb családnál. Tele-
fon 74. 9878

Helleseus »Record« zseb-
lámpa, battériák, Dupla
ár, ötszörös tartósság. —
Gyári terakat: Viking
K. d. Zagreb, Boskovi-
ćeva 46. 9870

Fűszerüzlet forgalmas
helyen berendezéssel ve-
zetés hiányában bérbeadó.
Cím a kiadóban. 9866

Ház szabadkézből eladó
elköltözés végett. Save
Tekelije ul. 16. sz. 9617

LEVELEZÉS

Barátságos és kedélyes
uriember keresi azon fiatal
magányos urileány vagy
asszonyka ismeretségét,
kit anyagilag bővebben
támogatna. »Igaz barát«
jeligére. 9822

FOGLALKOZÁS

Utazók, kik fűszerkeres-
kedőket látogatnak, szép
mellékkeresetre tehetnek
szert, néhány cikk áru-
sításával. Ajánlatok Schmol-
ka hirdetőiroda, Novi-
sad, Jevreiska 7. továbbít.
»Jó mellékjövdelem« jel-
ige alatt. 9763

Intelligens képviselőt ke-
resek Szubotica-ra és kör-
nyékére a gvarmatáru
szakmából, aki már mint
ilyen képviselő működik.
Ajánlatok a következő
címmre küldendők. Vele-
tróvina kolonijalne ro-
ba i južnog voća I. Dra-
goner Zagreb. 9854

Házvezetőnői vagy anva-
helyettesi állást keres
fiatal leány. Ajánlatokat
»Jó otthon« jeligére a ki-
adóhivatalba. 9789

Bőrkereskedőszegéd állást
keres november hó 1-re.
Cím: Major Dezső Szen-
ta, Milana Toplica ul. (Ti-
szapart.) 9853

Idősebb nevelőnő felvé-
tetik Torontálmevőbe.
Cím a noviszadi kiadó-
hivatalban megtudható.
9849

Intelligentes Fräulein mit
Jahreszeugnissen suche
ich zu meiner achttähri-
gen Tochter. Kentniss
der serbischen Sprache
bevorzugt. Dr. Zoltan
Székely advokat, Suboti-
ca. 9784

Mindenben megbízható fiu
elmenne szobainasnak. —
Szakszerűen tud ruhát
vasalni, tisztítani. Gordán
Mihály, Novisad, Kame-
nička ulica 64. 9807

Iszán, szorgalmas, ma-
gyar, keresztény, szerb
és német nyelvismerttel,
jó bizonyítványokkal iga-
zolható gyakorlatlalt, dél-
bánáti nagybirtokon azon-
nali állást talál. Ajánlato-
kat »Földmivessiskolás«
jeligével kiadóhivatal to-
vábbít. 9759

Képviselők és utazók
könyv és szép keresetre
tehetnek szert. Ajánlatok
20 dinár bélyeg beküldése
mellett »Dokton« poduze-
će Osijek címre külden-
dők. 9691

Solför november 1-re ál-
lást keres. Dosztán Sán-
dor NoviVrbász. 9879

Jó munkás kötőszegéd azon-
nal állandó alkalmazást
nyerhet, ki Zsakard kötő-
gépén önállóan tud dol-
gozni. Varga Flórián,
gviapiufonó és kötőde, Su-
botica, Trumbićeva 3. 6756

Fräulein kroatisch-deutsch
wird gesucht zu zwei
Mädern mit 13-7 Jahren
bei Aleksandar Kriszha-
ber Paio Kuiuundžića ul.
34. 9882

Fényképészszegédnő ál-
lást keres. Retusör stb.
munkákat végez. Cím a
kiadóban. 9877

Ügves fiu cukrászdába
tanoncnak és egy büffé-
be pikkolónak felvétetik.
Kovács cukrászda, Kula.
9876

Gyermekkertész, ki a
magyar, német és szerb
nyelvet bírja, falura ajánl-
kozik. Cím a kiadóban.
9872

Asztalos gépmunkás és
egy asztalosgépéhez ér-
tő napszámosmunkás ál-
landó munkára felvétetik.
Szentá és Virág Szuboti-
ca, Sudarevićeva ul 66.
9881

Fehérműi és felsőruha
varrásban jártas árva
leány házakhoz ajánlko-
zik. Józsviű családok párt-
fogását kéri. Ajánlatokat
»Árva« jeligére a kiadóba
kér. 9858

Szomborban irodai gva-
korlattal bíró kisasszony,
aki a német és szerb
nyelvet bírja, felvétetik.
Cím megtudható Szántó
dr.-nál Szombor, Apa-
tinska ul. 46. 9875

Nevelőnő idősebb, jó bi-
zonyítványokkal a Bánát-
ba azonnalra kerestetik.
Cím: Schmolka hirdető-
irodában Novisad, Jev-
reiska 7. 9873

Butorozott szoba novem-
ber 1-re kiadó, VIII. Boš-
ka Vujića ul. 14. 9880